

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU ŚREDZKIEGO
W ROKU 2025**

**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**

Spis treści

Wstęp	3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
II. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	17
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, pływalni oraz kąpielisk, a także jakość wody do kąpieli	21
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	27
V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	29
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	35
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	42
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	49
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	54

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) została powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, a także zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Zadania określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) w powiecie średzkim realizuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej (PPIS).

Przedłożone Państwu opracowanie dotyczy stanu sanitarnego miasta Środa Wielkopolska i powiatu średzkiego i stanowi podsumowanie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej w obszarze sprawowanego nadzoru sanitarnego. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu w 2025 roku w szczególności ukierunkowane były na promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, a także prowadzenie działalności przeciwepidemicznej na terenie powiatu średzkiego. W przedłożonym Państwu dokumencie opisano podstawowe aspekty sytuacji epidemiologicznej w powiecie w zakresie chorób zakaźnych i zawodowych oraz wyniki realizacji zadań i planu pracy na 2025 r., ze wskazaniem jednocześnie kierunków dalszych koniecznych działań mogących spowodować uzyskanie poprawy w zakresie stanu sanitarnego i epidemiologicznego powiatu.

W 2025 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Środzie Wielkopolskiej były **1662 obiekty**. Skontrolowano **848 obiektów** (2024 r. – 968). Wykonano **1 049 kontroli sanitarnych i wizytacji** (2024 r. – 1 111). Przeprowadzono **342 wywiady epidemiologiczne** (2024 r. – 540). Do badań laboratoryjnych pobrano **320 próbek** (2024 r. – 344) oraz wydano **371 decyzji administracyjnych**

(2024 r. – 449). Nadal prowadzono działania związane z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków chorób zakaźnych, w tym Covid-19, grypy typu A, B oraz ptasiej grypy. Kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Podejmowano także działania wobec osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Realizowano programy edukacyjne, kampanie informacyjne oraz akcje prozdrowotne skierowane do mieszkańców powiatu średzkiego.

W 2025 roku kontynuowano działania ukierunkowane na realizację celów strategicznych Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze cyfryzacji. Główny Inspektorat Sanitarny rozpoczął realizację ogólnopolskiego projektu e-Sanepid, którego celem jest pełna cyfryzacja procesów administracyjnych w Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Inicjatywa ma usprawnić obsługę obywateli i przedsiębiorców, skrócić czas załatwiania spraw oraz zwiększyć skuteczność nadzoru sanitarnego i ochrony zdrowia publicznego. W realizacji zadań wykorzystywano system elektronicznego zarządzania dokumentacją EZD RP. W analizowanym okresie jednostka funkcjonowała w modelu dwutorowym, prowadząc obieg dokumentów zarówno w formie tradycyjnej (papierowej), jak i elektronicznej, co stanowiło etap przygotowawczy do wdrożenia elektronicznego systemu zarządzania dokumentacją, sprzyjającego usprawnieniu pracy oraz ograniczeniu zużycia papieru.

Równolegle wykorzystywana była platforma e-Sanepid, umożliwiająca sprawniejszą wymianę informacji z innymi państwowymi systemami i bazami danych. Za jej pośrednictwem możliwe jest składanie wniosków, sprawozdań i raportów oraz dokonywanie zgłoszeń interwencyjnych przez obywateli. Ponadto jednostka dołączyła do systemu teleinformatycznego S46, który wspiera zgłaszanie i obsługę incydentów, wymianę informacji oraz współpracę w ramach krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.

Przeprowadzona analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego jest stabilny. Nadal jednak stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarno-higienicznej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego, systematycznego nadzoru, obejmującego działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

Dziękuję, za współpracę organom samorządowym, inspekcjom i strażom. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego na terenie powiatu. Jestem przekonana, że przedstawiony raport dotyczący stanu epidemiologicznego i sanitarnego w powiecie, da Państwu pewność, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, a tym samym w znaczący sposób wpływa na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

I.1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie średzkim w 2025 r. w przypadku większości chorób zakaźnych przedstawia się następująco (Tab.1):

Tab. 1. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w pow. średzkim w latach 2024-2025

Lp.	Jednostka chorobowa	Rok 2024		Rok 2025	
		Liczba zachorowań	Zapadalność	Liczba zachorowań	Zapadalność
1.	Zatrucia pokarmowe - ogółem - w tym zakażenia Salmonella	4	6,66	4	6,66
2.	Biegunka u dzieci do lat 2	52	4 766,27	56	5 442,18
3.	Krztusiec	32	53,29	21	34,94
4.	Tężec	-	-	-	-
5.	Odra	-	-	-	-
6.	Różyczka	2	3,33	0	0
7.	Ospa wietrzna	325	541,22	159	264,52
8.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	-	-	-	-
9.	Gruźlica	7	11,66	4	6,65
10.	Zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - ogółem	-	-	1	1,66
11.	Inwazyjna choroba pneumokokowa	13	21,65	3	4,44
12.	Inwazyjna choroba meningokokowa	-	-	-	-
13.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	4	6,66	7	11,65
14.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	9	11,66	4	6,65
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	2	3,33
16.	Borelioza	14	23,31	25	41,95
17.	Grypa (potwierdzona laboratoryjnie) - ogółem - w tym u dzieci (0-14 lat)	286 156	476,28 259,79	1 215 562	2 021,36 7 512,36
18.	Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę - profilaktyka wścieklizny	8	13,32	14	23,29
19.	Zakażenia wirusem RSV - ogółem - w tym dzieci (0-2 lat)	124 49	206,49 4 491,21	160 56	266,18 5 442,18

W związku ze zgłoszeniami zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne przeprowadzono 342 wywiady (2024 r. – 540).

I.1.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

W roku sprawozdawczym liczba pojedynczych zatruc pokarmowych wywołanych zakażeniem pałeczkami Salmonella była na takim samym poziomie, jak w roku poprzednim (2024 r. – 4). W próbkach materiałów pobranych od wszystkich chorych wyhodowano pałeczki: Salmonella Enteritidis.

W porównaniu z rokiem poprzednim, w grupie dzieci w wieku do 2 lat odnotowano niewielki wzrost liczby zachorowań na **biegunkę** – 56 (2024 r. – 52). Hospitalizowano 43 dzieci (2024 r. – 41). Badania diagnostyczne przeprowadzone u 44 osób (u 1 osoby leczonej ambulatoryjnie oraz u 43 dzieci leczonych w szpitalu) wykazały następujące zakażenia: Yersinia enterocolitica – 1 osoba, Rotavirusem – 10 przypadków, Adenowirusem – 16 przypadków, Norowirusem – 16 przypadków, jednocześnie: Rotavirusem, Adenowirusem i Norowirusem – 2 przypadki, Rotavirusem i Norowirusem – 1 przypadek, Rotavirusem i Adenowirusem – 4 przypadki oraz Norowirusem i Adenowirusem – 2 przypadki.

W przypadku 1 osoby uzyskano ujemne wyniki badań w kierunku wymienionych patogenów.

W 2025 r. zarejestrowano **1 ognisko** dotyczące zatruc przenoszonych drogą pokarmową (2024 r. – 2). Czynnikiem etiologicznym zachorowań były bakterie **Salmonella Enteritidis**. Z powodu zakażenia tymi bakteriami zachorowały 2 osoby. Zgonu nie odnotowano.

W omawianym okresie w powiecie średzkim odnotowano 2 przypadki zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu A** (2024 r. – 0). Chorzy mężczyźni (21 i 72 lata) mieszkający na terenie wiejskim, wcześniej nie byli zaszczepieni przeciw wzv typu A. Jedna osoba wymagała hospitalizacji. Nie stwierdzono powiązania epidemiologicznego między przypadkami zachorowań i nie ustalono drogi przenoszenia zakażenia. W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 10 osób z kontaktu z chorymi na wzv typu A, dodatkowo 7 osób ze styczności zaszczepiono pierwszą dawką preparatu przeciw wzv typu A (6 dorosłych i 1 dziecko).

I.1.2. Gruźlica

W analizowanym okresie zarejestrowano 4 przypadki prątkującej **gruźlicy płuc** (2024 r. – 7). Zachorowali wyłącznie mężczyźni (37, 44, 71 i 75 lata). Wśród chorych jest obywatel Gruzji (37 lat). W celu objęcia nadzorem lekarskim, 16 osób ze styczności z chorymi skierowano do poradni lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej (2024 r. – 79). W roku sprawozdawczym nie odnotowano zachorowań na gruźlicę pozapłucną ani zgonu z powodu zachorowania na gruźlicę.

I.1.3. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

W omawianym roku odnotowano 7 zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** o charakterze przewlekłym i nieokreślonym (2024 r. – 4). Zachorowała 1 kobieta (68 lat) oraz 6 mężczyzn (34, 36 x 2, 41, 47, 58 lat). W Środzie Wielkopolskiej mieszkały 2 osoby, pozostałe – na wsi. Wśród chorych mężczyzn są obywatele Ukrainy (2) i Kazachstanu (1).

Kobieta i dwóch mężczyzn byli wcześniej zaszczepieni przeciw wzv typu B. U jednego mężczyzny nie wykonano szczepień, u pozostałych brak danych dotyczących wykonania szczepień.

Ustalono, że 6 osób było szczególnie narażonych na zakażenie HBV ze względu na: wykonywany zawód medyczny, zabiegi: chirurgiczne, medyczne lub stomatologiczne, iniekcje i transfuzję krwi. U jednej osoby nie ustalono prawdopodobnego źródła zakażenia, chory odmówił przeprowadzenia wywiadu. Jedno zakażenie HBV miało związek z ekspozycją zawodową (kobieta pracuje w zawodzie pielęgniarki).

Nadzorem epidemiologicznym objęto 17 osób ze styczności z chorymi, 10 osób skierowano do lekarza rodzinnego w celu wykonania szczepień przeciw wzv typu B.

I.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W 2025 r. odnotowano 4 przypadki zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu C** zaklasyfikowane jako przewlekłe i nieokreślone (2024 r. – przewlekłe i nieokreślone: 7, ostre: 2). Nikt z chorych nie wymagał hospitalizacji.

Zachorowały 4 kobiety (36, 45, 54 i 76 lat). Trzy zachorowania wystąpiły w Środzie Wielkopolskiej, jedno na terenie wiejskim. Wśród chorych są obywatelki Ukrainy (3).

W grupie chorych 3 osoby były szczególnie narażone na zakażenie HCV z uwagi na: zabiegi kosmetyczne, chirurgiczne i stomatologiczne. W przypadku jednej osoby nie ustalono źródła narażenia na zakażenie HCV.

Wiadomo, że 1 chora została wcześniej zaszczepiona przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. Do poradni lekarza rodzinnego w celu wykonania szczepienia skierowano 3 osoby.

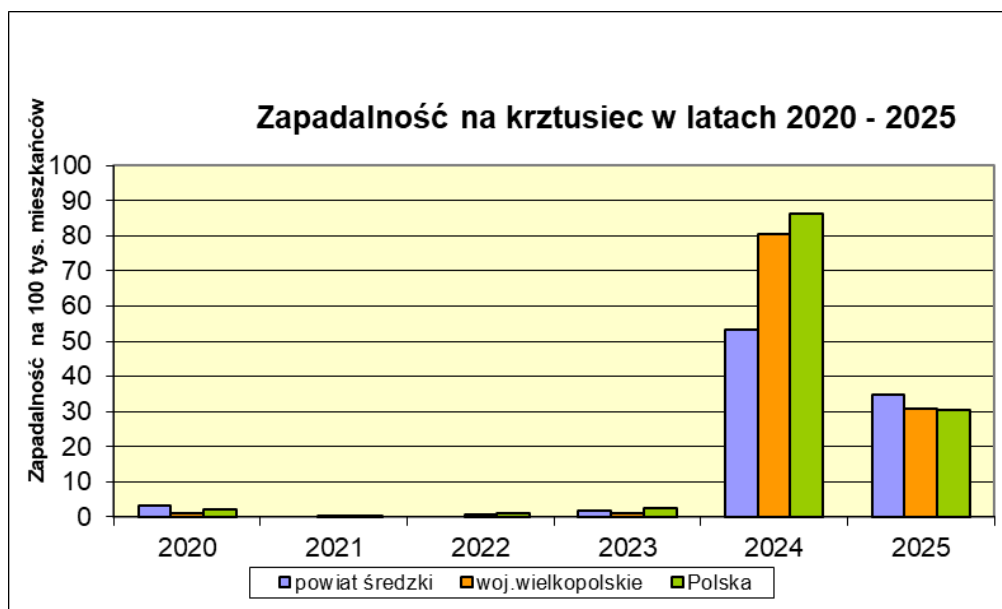
I.1.5. Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz objęte programem eliminacji

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano zachorowań na **odrę, błonicę, ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis), świnkę (nagminne zapalenie przyusznic), różyczkę** oraz choroby wywołane bakteriami **Haemophilus influenzae**.

W rejestrze odnotowano spadek liczby zachorowań na **krztusiec** w 2025 r. – 21 przypadków (2024 r. – 32, Rys.1). Zachorowało 15 osób płci żeńskiej oraz 6 płci męskiej. W miastach powiatu wystąpiło 9 zachorowań, a na obszarze wiejskim – 12. Hospitalizowano 2 osoby, pozostali chorzy byli leczeni w warunkach ambulatoryjnych.

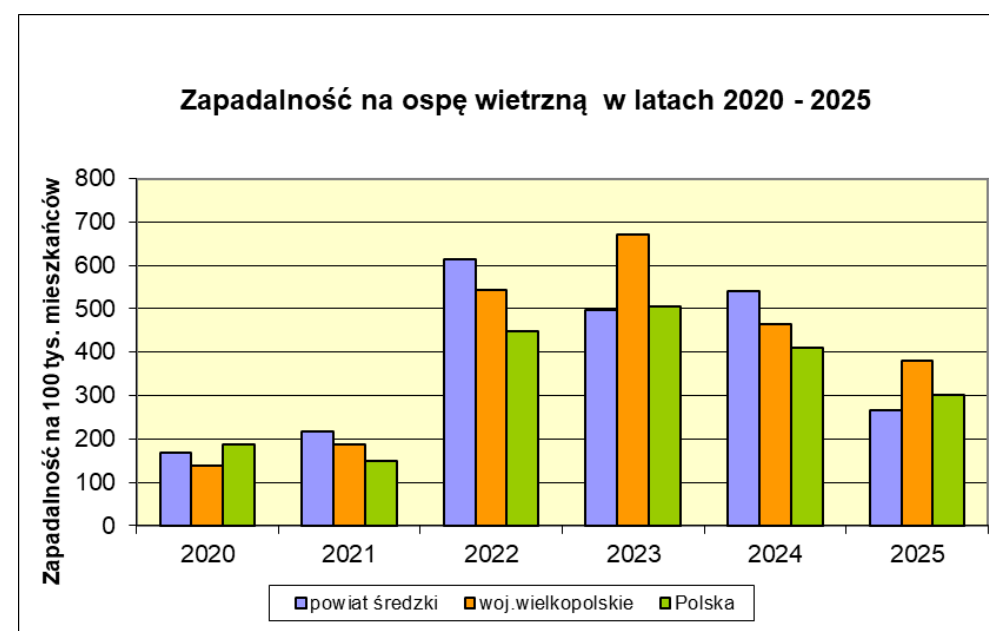
Szczepienia wykonano u 14 osób, którym podano od 4 do 5 dawek szczepienia. Nie wykonano szczepień u 9 miesięcznej dziewczynki z powodu odmowy rodziców na szczepienie. Badania diagnostyczne w kierunku stwierdzenia obecności we krwi przeciwciał przeciw krztuścowi wykonano u 19 osób. U pozostałych osób lekarz rozpoznał zachorowanie na podstawie objawów charakterystycznych dla tej choroby.

Rys. 1. Zapadalność na krztusiec w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2020-2025

W roku 2025 zaobserwowano znaczny spadek zachorowań na **ospę wietrzną** – 159 przypadków (2024 r. – 325, Rys.2). Zachorowało 85 osób płci męskiej i 74 osoby płci żeńskiej. W miastach wystąpiło 87 zachorowań (85 w Środzie Wielkopolskiej, 2 w Zaniemyślu), na obszarze wiejskim – 72. Jedno dziecko wymagało hospitalizacji (chłopiec, 7 lat). Pozostałe osoby były leczone w warunkach ambulatoryjnych. Najwięcej zachorowań odnotowano w I i II kwartale 2025 r. Chorowały głównie dzieci w wieku 0 – 9 lat. Tylko 1 osoba była zaszczepiona przeciw ospie wietrznej (podano jej pierwszą z dwóch dawek szczepienia).

Rys. 2. Zapadalność na ospę wietrzną w pow. średzkim, woj. wielkopolskim i w Polsce w latach 2020-2025

I.1.6. Zachorowania na grypę (Tab. 2)

Analiza sytuacji epidemiologicznej grypy w 2025 r. dokonywana była na podstawie zgłoszeń dodatkich wyników badań – na obecność antygeny wirusa grypy (po wykonaniu szybkiego testu antygenowego) lub na obecność materiału genetycznego wirusa (po wykonaniu badania techniką biologii molekularnej). W 2025 r. roku w powiecie średzkim zmarły 3 osoby z powodu powikłań w przebiegu grypy sezonowej (2024 r. – 1).

Tab. 2. Liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę zarejestrowanych w pow. średzkim w latach 2020-2025

Lp.	Rok	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań u dzieci (0-14 lat)	Liczba hospitalizacji z powodu powikłań	Liczba zgonów
1.	2020	17 239	6 984	34	0
2.	2021	16 969	8 943	39	0
3.	2022	27 078	13 589	60	0
4.	2023	16 109	7 686	58	0
5.	2024	286	156	22	1
6.	2025	1 215	562	54	3

Wniosek:

Skutecznym sposobem zapobiegania zachorowaniom na grypę są szczepienia, które przynoszą szereg kluczowych korzyści zdrowotnych i społecznych, przede wszystkim znacznie zmniejszając ryzyko zachorowania, hospitalizacji a nawet zgonu z powodu grypy i jej powikłań.

I.1.7. Zachorowania na COVID-19 (Tab. 3, Tab. 4)

W 2025 r. w powiecie średzkim odnotowano spadek zachorowań na COVID-19 lub zakażeń wirusem SARS-CoV-2 – 365 przypadków (2024 r. – 554). Hospitalizowano 20 chorych (2024 r. – 33), pozostałe osoby były leczone w warunkach domowych. Z powodu zakażenia koronawirusem zmarła 1 kobieta w wieku 84 lat (2024 r. – 2 osoby).

Tab. 3. Liczba zachorowań na COVID-19 zarejestrowanych w pow. średzkim w latach 2020-2025

Lp.	Rok	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań z podziałem na kwartały		Liczba hospitalizacji	Liczba zgonów
1.	2020	2 432	I	0	167	71
			II	5		
			III	37		
			IV	2 390		
2.	2021	5 303	I	2 081	280	99
			II	1 426		
			III	45		
			IV	1 751		

3.	2022	4 356	I	3 884	146	25
			II	27		
			III	363		
			IV	82		
4.	2023	468	I	221	71	6
			II	43		
			III	3		
			IV	201		
5.	2024	554	I	77	33	2
			II	6		
			III	387		
			IV	84		
6.	2025	365	I	16	20	1
			II	11		
			III	145		
			IV	193		
łącznie		13 478		13 478	717	204

Tab. 4. Liczba zgonów z powodu COVID-19 w pow. średzkim w latach 2020 - 2025 według wieku zmarłych

Lp.	Rok	Liczba zgonów z podziałem na kwartały		Liczba zgonów ogółem	Liczba zgonów wg wieku zmarłych			
					0-39	40-49	50-59	60+
1.	2020	I	0	71	2	3	5	61
		II	1					
		III	0					
		IV	70					
2.	2021	I	38	99	0	2	3	94
		II	46					
		III	0					
		IV	15					
3.	2022	I	19	25	0	0	2	23
		II	2					
		III	0					
		IV	4					
4.	2023	I	3	6	0	0	0	6
		II	1					
		III	0					
		IV	2					
5.	2024	I	0	2	0	0	0	2
		II	0					
		III	2					
		IV	0					
6.	2025	I	0	1	0	0	0	1
		II	0					
		III	0					
		IV	1					
łącznie			204	204	2	5	10	187

I.1.8. Zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową (IChM)

W analizowanym okresie, podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano żadnego przypadku zachorowania wywołanego przez zakażenie bakteriami *Neisseria meningitidis*.

I.1.9. Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W 2025 r. podobnie jak w roku poprzednim, na terenie powiatu średzkiego zarejestrowano 4 nowo wykryte przypadki **zakażenia HIV** u 3 mężczyzn (26, 36 i 46 lat) i 1 kobiety (36 lat). Nie odnotowano żadnego przypadku rozpoznania zachorowania na **AIDS** (2024 r. – 1). Podobnie jak w roku poprzednim, w roku sprawozdawczym nie odnotowano zgonu z powodu zachorowania na AIDS.

I.1.10. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę

W roku sprawozdawczym zgłoszono 79 przypadków pokąsań przez zwierzęta podejrzane o zakażenie wirusem wścieklizny (2024 r. – 55). Szczepienia przeciw wściekliznie podjęto u 14 osób (2024 r. – 8): 11 dorosłych i 3 dzieci. Osoby narażone na zakażenie wścieklizną zaszczepiono w związku z pogryzieniem przez psy, koty i nietoperza. Osoby poszkodowane nie wymagały hospitalizacji.

I.1.11. Borelioza

W 2025 r. wzrosła liczba odnotowanych potwierdzonych zachorowań na **boreliozę** (2024 r. – 14). Zachorowało 11 osób płci męskiej i 14 osób płci żeńskiej, 12 chorych mieszka w miastach a 13 na wsi. Rumień wędrujący wystąpił u 24 chorych, u jednej z osób rozpoznano boreliozę układu kostno-stawowego. Ugryzienie przez kleszcza pamięta 15 osób, do kontaktu z kleszczem doszło na terenie powiatów: średzkiego, koszalińskiego i poznańskiego. Hospitalizacji nie zarejestrowano. Ustalono, że w grupie chorych szczególnie narażonych na ugryzienie przez kleszcza były 3 osoby: myśliwy (1) i działkowcy (2).

I.1.12. Zakażenia wirusem RSV (Tab. 6)

W roku sprawozdawczym odnotowano wzrost zachorowań z powodu **zakażenia wirusem RSV** (syncytialny wirus oddechowy) – 160 przypadków, w tym 56 dzieci w wieku 0-2 lat (2024 r. – 124, w tym 49 dzieci w wieku 0-2 lat). Prawie połowa dzieci w grupie wiekowej 0-2 lat wymagała hospitalizacji z powodu zakażenia RSV. Wirus atakuje układ oddechowy, a zakażenie nim jest najgroźniejsze dla niemowląt (szczególnie wcześniaków) oraz osób w starszym wieku, zwłaszcza z chorobami przewlekłymi układu oddechowego, z wadami serca, po przeszczepach, w immunosupresji. Na RSV można chorować więcej niż raz w życiu. Przed zachorowaniem chroni wcześniej wykonane szczepienie. Dla kobiet w ciąży i osób po ukończeniu 65 r. ż. szczepienia są zalecane – bezpłatne.

Tab. 6. Liczba zakażeń RSV zarejestrowanych w pow. średzkim w latach 2023-2025

Lp.	Rok	Liczba zachorowań ogółem	Liczba zachorowań dzieci 0-2 lat	Liczba hospitalizacji	Liczba hospitalizacji dzieci 0-2 lat	Liczba zgonów
1.	2023	54	24	19	16	0
2.	2024	124	49	44	27	0
3.	2025	160	56	30	23	0
	łącznie	338	129	93	66	0

I.2. Nadzór epidemiologiczny nad zakażeniami szpitalnymi, drobnoustrojami alarmowymi oraz ogniskami zakażeń szpitalnych

W 2025 r. pod nadzorem PPIS w Środzie Wielkopolskiej znajdowały się dwa szpitale:

- Szpital Średzki Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej, ul. Żwirki i Wigury 10,
- NSZOZ „MEDICUS” – Szpital – w Środzie Wielkopolskiej, pl. Armii Poznań 3.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia, oba szpitale złożyły do PSSE w Środzie Wielkopolskiej „Raport roczny o zakażeniach zakładowych i drobnoustrojach alarmowych za 2024 r.". Z raportu przesłanego ze szpitala „MEDICUS” wynika, że w roku sprawozdawczym w szpitalu zarejestrowano 1 188 planowych hospitalizacji pacjentów, którzy byli leczeni wyłącznie zabiegowo (2023 r. – 1 293). Badań mikrobiologicznych u hospitalizowanych osób nie wykonano (2023 r. – 0). Według raportu, w Szpitalu Średzkim w 2024 r. hospitalizowano 9 009 pacjentów (2023 r. – 8 540), którym wykonano 6 478 badań mikrobiologicznych (2023 r. – 1 149 badań). Najwięcej badań mikrobiologicznych przeprowadzono u pacjentów hospitalizowanych na oddziałach: Wewnętrznym (3 700) oraz Chirurgicznym z Pododdziałem Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu (821). Najmniej badań mikrobiologicznych wykonano u pacjentów Oddziału Noworodkowego (94). W materiałach pobranych od pacjentów najczęściej wykrywane były następujące biologiczne czynniki chorobotwórcze - szczepy bakterii z rzędu Enterobacterales ESBL(+), Enterococcus spp. VRE, Staphylococcus aureus MRSA, Norovirus, Clostridioides difficile i Rotavirus. Najwyższe współczynniki zapadalności (340,9) odnotowano na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii dla zakażeń szczepami Enterococcus spp. VRE oraz Oddziale Medycyny Paliatywnej (202,60) dla zakażeń szczepami Enterobacterales ESBL(+). Najniższy współczynnik zapadalności (0,4) dotyczył zakażeń szczepami Clostridium perfringens u pacjentów hospitalizowanych na Oddziale Chirurgicznym z Pododdziałem Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

W 2025 r. oba szpitale złożyły do PSSE wszystkie miesięczne raporty dotyczące ilości badań mikrobiologicznych przesiewowych i wykonanych celem diagnostyki zakażeń. Z raportów przekazanych ze szpitala „MEDICUS” wynika, że w placówce nie wykonano żadnych badań mikrobiologicznych.

W 2025 r. w Szpitalu Średzkim wykonano następujące badania: przesiewowe przy przyjęciu – 1 293 (2024 r. – 646), w trakcie hospitalizacji – 872 (2024 r. – 916). W roku sprawozdawczym w tym szpitalu zużyto 276 butelek do posiewów krwi (2024 r. – 288). Innych badań mikrobiologicznych nie wykonano (2024 r. – 18).

W 2025 r. zarejestrowano 96 nowych pacjentów (2024 r. – 44), u których w badaniach mikrobiologicznych wyhodowano szczepy pałeczek Gram-ujemnych wytwarzające bakteryjne enzymy karbapenemazy. W przypadku 95 osób, badania mikrobiologiczne wykonano podczas hospitalizacji, jeden pacjent był leczony wyłącznie w warunkach ambulatoryjnych. Bakterie wytwarzające te enzymy są odporne na wiele lub wszystkie dostępne antybiotyki. Stwarzają realne zagrożenie dla zdrowia publicznego. Nadużywanie antybiotyków często prowadzi do generowania odporności wśród bakterii, które nas zasiedlają. Prowadzi to do rozwoju zakażenia tymi drobnoustrojami opornymi na wszystkie dostępne antybiotyki i skutkuje brakiem możliwości podjęcia skutecznej terapii. Zauważyć należy, że obecnie do zakażenia takimi drobnoustrojami może dojść nie tylko podczas hospitalizacji. Coraz więcej zakażeń wykrywanych jest u pacjentów leczonych wyłącznie w warunkach ambulatoryjnych.

We wrześniu 2025 r. PPIS zwrócił się do Zarządu Szpitala Średzkiego Sp. z o.o. z prośbą o informowanie pacjentów o możliwości wykonania bezpłatnego badania na obecność bakterii wytwarzających enzymy karbapenemazy w Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Poznaniu. Badanie dedykowane jest pacjentom po zakończeniu hospitalizacji, u których rozpoznano zakażenie drobnoustrojami wielolekoopornymi. Do grudnia 2025 r. żaden pacjent nie zgłosił się do takiego badania.

W analizowanym okresie w Szpitalu Średzkim Sp. z o.o. odnotowano 3 ogniska epidemiczne (2024 r. – 8), w których doszło do zakażenia drobnoustrojami chorobotwórczymi 13 pacjentów (2024 r. – 41 pacjentów i 1 pracownik medyczny). Z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 zmarł 1 pacjent Oddziału Wewnętrznego (2024 r. – 7 pacjentów). Natomiast z powodu zakażenia szczepami bakterii *Klebsiella pneumoniae* MBL-NDM ESBL+ nie zmarł żaden pacjent szpitala.

Wniosek:

Wiedza o nosicielstwie (kolonizacji) ułatwia lekarzom podjęcie właściwych decyzji terapeutycznych w przypadku wystąpienia infekcji, co pozwala uniknąć stosowania nieskutecznych antybiotyków i szybciej wdrożyć celowane leczenie.

I.3. Szczepienia ochronne

PSSE uczestniczy w realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO) prowadząc dystrybucję szczepionek (przeznaczonych do szczepień obowiązkowych i wybranych zalecanych) oraz nadzór nad

warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych i wykonawstwem wszystkich szczepień w podmiotach leczniczych. Ponadto w analizowanym roku w ramach Narodowej Strategii Onkologicznej na terenie powiatu nadal realizowany był powszechny program szczepień dziewcząt i chłopców przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV). W 12 placówkach POZ na terenie powiatu średzkiego istniała możliwość wykonania tych szczepień. Dodatkowo w pierwszym półroczu 2025 r. w 15 szkołach podstawowych zorganizowano akcje szczepień uczniów i zaszczepiono łącznie 320 osób (304 uczniów preparatem GARDASIL 9 i 16 uczniów preparatem CERVARIX). Natomiast w drugim półroczu 2025 r. do akcji szczepień uczniów przystąpiło zaledwie 7 szkół podstawowych, w których zaszczepiono 72 uczniów (70 osób preparatem GARDASIL 9 i 2 osoby preparatem CERVARIX). Do realizacji szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka w 2025 r. z PSSE wydano łącznie 843 sztuki preparatu GARDASIL 9 (2024 r. – 1 031) oraz 27 sztuk preparatu CERVARIX (2024 r. – 17). Ustalono, że dla szczepień mieszkańców powiatu w analizowanym okresie zużyto 910 sztuk szczepionek GARDASIL (2024 r. – 816) oraz 24 sztuki szczepionek CERVARIX (2024 r. – 19). Wiadomo, że szczepieniom przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka w powiecie średzkim podlegało łącznie 4 613 nastolatków urodzonych w latach 2010 - 2016 (2024 r. – 4 095, wzrost o 518 osób).

Od 15 października 2024 r. wszystkie kobiety w ciąży mogą bezpłatnie zaszczepić się przeciw krztuścowi. Szczepienia kobiet w ciąży zmniejszają ryzyko zachorowania niemowląt na krztusiec. Tym bardziej, że krztusiec jest najbardziej niebezpieczny dla nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci. W roku sprawozdawczym wzrosło zainteresowanie tymi szczepieniami – zaszczepiono 100 kobiet w ciąży (2024 r. – 23).

W 2025 r. PSSE w Środzie Wielkopolskiej przekazała podmiotom wykonującym szczepienia obowiązkowe 11 631 szczepionek o łącznej wartości 933 175,85 zł (2024 r. – 11 443 sztuki o wartości 795 054,32 zł). Dodatkowo PSSE uczestniczyła w dystrybucji preparatów dla szczepień zalecanych przeciw COVID-19. W okresie od września do grudnia 2025 r. z PSSE do 5 aptek na terenie powiatu średzkiego przekazano 1 020 sztuk szczepionek o łącznej wartości 134 640,00 zł.

W roku sprawozdawczym w realizacji PSO na terenie powiatu średzkiego brały udział następujące podmioty lecznicze:

- 12 poradni lekarza rodzinnego,
- NZOZ „Chirurgia i Ortopedia Średzka Sp. z o.o.”,
- w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o.: Oddział Noworodkowy i Szpitalny Oddział Ratunkowy.

Wniosek:

Większa dostępność do szczepień na terenie powiatu średzkiego, w porównaniu z rokiem poprzednim, obejmująca łatwiejszy dostęp do większej liczby punktów szczepień w aptekach i poradniach POZ oraz tańsze lub bezpłatne szczepionki dla dorosłych i seniorów, przynosi szereg istotnych korzyści zdrowotnych i społecznych. Dostępność szczepień w aptekach zdejmuje barierę logistyczną, co zwiększa

szanse na zaszczepienie się osób starszych lub zapracowanych. Szczepienia są bezcenną inwestycją w zdrowie każdego mieszkańca powiatu.

I.3.1. Bezpieczeństwo preparatów szczepionkowych

Wszystkie placówki wykonujące szczepienia ochronne na terenie powiatu średzkiego posiadają elektroniczny system monitoringu temperatury (ESMT). Szpital Średzki Sp. z o.o. oraz 3 przychodnie lekarza rodzinnego mają własne agregaty prądotwórcze.

W magazynie PSSE oba urządzenia chłodnicze posiadają zainstalowany ESMT. System posiada funkcję rejestru temperatury (w 2 miejscach w każdej szafie chłodniczej) przesyłania danych, gromadzenia ich w postaci wiadomości poczty elektronicznej oraz na elektronicznym nośniku danych (z możliwością ich wydruku).

W ramach postępowania zabezpieczającego na wypadek awarii lodówek do przechowywania szczepionek lub zasilania elektrycznego budynku siedziby PSSE, Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Środzie Wielkopolskiej posiada:

- urządzenie UPS służące do podtrzymania zasilania obu urządzeń chłodniczych w czasie do 24 godzin (wymiana na nowe w 2025 r.),
- gwarancje Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej dotyczące podłączenia (mobilnego) agregatu prądotwórczego,
- podpisane porozumienia ze Szpitalem Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej dotyczące możliwości transportu i przechowania szczepionek w lodówce (własność PSSE), podłączonej do szpitalnego awaryjnego zasilania energetycznego oraz dotyczące przekazywania szczepionek przeznaczonych do utylizacji w celu ich zniszczenia,
- gwarancje Starostwa Powiatowego dotyczące zapewnienia awaryjnego zasilania agregatem prądotwórczym w budynku, którym mieści się PSSE w przypadku długotrwałego braku zasilania energetycznego,
- zmodernizowaną w 2025 r. instalację elektryczną w budynku, którym mieści się PSSE dla uzyskania samowystarczalności energetycznej przez co najmniej 3 dni,
- zaktualizowane instrukcje wewnętrzne dotyczące zasad postępowania ze szczepionkami oraz monitoringu warunków przechowywania szczepionek oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia awarii lodówek do przechowywania szczepionek lub zasilania elektrycznego.

W analizowanym okresie przeprowadzono 13 planowanych kontroli sanitarnych w placówkach wykonujących szczepienia na terenie powiatu średzkiego (2024 r. – 13). Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych, transportu oraz przechowywania preparatów szczepionkowych.

Dodatkowo w roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę doraźną w punkcie szczepień w Przychodni Zespołu Lekarzy Rodzinnych „LEKMED” s.c. w Środzie Wielkopolskiej. Kontrolę wykonano

po zgłoszeniu awarii lodówki służącej do przechowywania szczepionek. Inspekcję przeprowadził pracownik Sekcji Epidemiologii w dniu zgłoszenia. Wydano 2 zalecenia z terminem ich natychmiastowej realizacji. Ustalono, że na skutek awarii lodówki do utylizacji przekazano 315 sztuk szczepionek z 20 rodzajów o łącznej wartości 17 867,59 zł.

I.3.2. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W 2025 r., podobnie jak rok wcześniej, nie odnotowano wystąpienia NOP po szczepieniu przeciw gruźlicy. W analizowanym roku zgłoszono 3 przypadki wystąpienia niepożądanego odczynu o charakterze łagodnym, po podaniu następujących preparatów: ADACEL POLIO (przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis), SYNFLORIX (przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*) oraz BEXSERO (przeciw meningokokom). Hospitalizacja osób z rozpoznaniem NOP, podobnie jak w roku wcześniejszym, nie była konieczna.

Odczyny poszczepienne wystąpiły u 2 dziewczynek (2 miesiące i 2 lata) oraz kobiety (76 lat). Szczepienie przeciw pneumokokom u młodszego dziecka wykonano zgodnie z PSO. Starsza dziewczynka została zaszczepiona preparatem przeciw meningokokom w ramach szczepień zalecanych (nieobowiązkowych). U kobiety wykonano szczepienie z powodu planowanej podróży zagranicznej.

W trakcie dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że we wszystkich przypadkach szczepienia wykonano preparatami z aktualną datą ważności, transportowanymi i przechowywanymi z zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego. Szczepienia przeprowadzono przy użyciu sprzętu jednorazowego, w odpowiednich warunkach sanitarno -technicznych w punktach szczepień w 2 poradniach lekarza rodzinnego na terenie Środy Wielkopolskiej.

I.3.3. Wykonawstwo szczepień ochronnych

W roku sprawozdawczym wykonawstwo szczepień obowiązkowych w powiecie średzkim, w zależności od wieku osób podlegających szczepieniom, wynosiło od 85,4 % do 100 %.

W roku sprawozdawczym w następujący sposób prowadzono działania wobec osób uporczywie uchylających się od wykonania szczepień ochronnych:

- rozpoczęto prowadzenie postępowań administracyjnych wobec 52 opiekunów prawnych 36 dzieci (2024 r. – 100 opiekunów 64 dzieci),
- wystosowano 12 upomnień (2024 r. – 18) oraz 52 wezwania do wykonania szczepień (2024 r. – 117),
- przesłano 12 tytułów wykonawczych do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (2024 r. – 24),
- wystosowano 12 postanowień PPIS (2024 r. – 4).

Po zmianie miejsca zamieszkania, uzupełnieniu szczepień obowiązkowych, po ukończeniu 19 r. ż. lub przekroczeniu przez dziecko granicy wieku wykonania szczepień, zakończono prowadzenie postępowania wobec 16 rodziców 12 dzieci (w 2024 r. – 26 dzieci oraz 46 rodziców).

Według danych uzyskanych ze wszystkich poradni lekarza rodzinnego, w 2025 r. na terenie powiatu średzkiego obowiązkowi szczepień ochronnych podlegało 12 357 osób (2024 r. – 12 233, tj. wzrost o 124 osoby), od momentu urodzenia do ukończenia 19 roku życia. Z rejestrów prowadzonych w PSSE wynika, że zwiększyła się liczba rodziców/opiekunów uchylających się od wykonania szczepień, z 281 w roku poprzednim, do 317 na zakończenie roku sprawozdawczego. Ustalono, że u 225 dzieci nadal nie wykonano wszystkich obowiązkowych szczepień ochronnych (2024 r. – 201). Wiadomo, że w grupie 225 dzieci jest 5 chłopców i 5 dziewczynek, u których nie wykonano szczepień obowiązkowych, a ich rodzice nie dokonali wyboru poradni lekarza POZ dla swoich dzieci.

Wniosek:

Spadek liczby zaszczepionych osób w powiecie średzkim, szczególnie poniżej progu odporności zbiorowskiej, niesie ze sobą poważne zagrożenia dla zdrowia publicznego i powrót chorób zakaźnych, które dzięki szczepieniom uważano za wyeliminowane lub rzadkie. Najbardziej narażone na zachorowanie są osoby, które nie mogą zostać zaszczepione (np. niemowlęta, osoby z immunosupresją). Taka populacja jest bezpieczna tylko wtedy, gdy zaszczepieni są wszyscy wokół. Należy wyraźnie podkreślić, że znaczny spadek liczby w pełni zaszczepionych dzieci może skutkować tysiącami dodatkowych infekcji, licznymi hospitalizacjami i zgonami z powodu chorób, którym można zapobiec.

II. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu średzkiego funkcjonowały 24 wodociągi (2024 r. – 24), produkujące wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz jedno indywidualne ujęcie wody wykorzystujące wodę dla mniej niż 50 osób (2024 r. – 1).

Na nadzorowanym terenie głównym źródłem zasilania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi są wody podziemne, zasilane z głębinowych poziomów czwarto- i trzeciorzędowych, które charakteryzują się lepszą jakością wody niż wody powierzchniowe.

Tylko jeden z wodociągów (Środa Wielkopolska) pracuje w oparciu o dwa ujęcia wody, pozostałe pracują w oparciu o jedno ujęcie wody, które stanowią jedną, kilka lub kilkanaście studni głębinowych.

Tab. 1. Liczba wodociągów w pow. średzkim w zależności od produkcji wody

Lp.	Ilość produkowanej wody w m ³ /d	Liczba wodociągów	
		Rok 2024	Rok 2025
1.	<100	1	1
2.	101-1000	22	22
3.	1001-10000	1	1
Razem		24	24

Tab. 2. Indywidualne ujęcia wody

Lp.	Ilość produkowanej wody w m ³ /d	Liczba indywidualnych ujęć wody	
		Rok 2024	Rok 2025
1.	0,7	1	1

Tab. 3. Wodociągi publiczne, zakładowe oraz indywidualne ujęcia wody w poszczególnych gminach powiatu średzkiego w 2025 r.

Lp.	Gmina	Liczba wodociągów oraz indywidualnych ujęć wody	Lokalizacja
1.	Środa Wielkopolska	9	Środa Wielkopolska (2 wodociągi), Babin, Brodowo, Jarosławiec, Koszuty, Trzebiśławki, Starkówiec Piątkowski, Kijewo
2.	Dominowo	3	Dominowo, Giecz, Murzynowo Kościelne
3.	Krzykosy	3	Pięczkowo, Garby, Młodzikowo
4.	Nowe Miasto n. Wartą	5	Nowe Miasto n. Wartą, Klęka, Chocicza, Chwałęcin, Wolica Nowa
5.	Zaniemyśl	4	Zaniemyśl, Brzostek, Czarnotki, Polwica, Jezioro Wielkie (indywidualne ujęcie wody)

Nadzór nad jakością wody w imieniu Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego sprawowany jest przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej w ramach kontroli urzędowej oraz przez podmioty nadzorowane w ramach kontroli wewnętrznej. Ten drugi realizowany jest przez producentów wody na podstawie uzgodnionych z tutejszym organem harmonogramów poboru prób wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem badań określonym w prawie krajowym. Natomiast nadzór w ramach kontroli

urzędowej odbywa się zgodnie z opracowanym planem poboru prób wody na dany rok kalendarzowy. Nadzór ten obejmuje wykonywanie badań w zakresie parametrów grupy A obejmujących podstawowe parametry fizyko-chemiczne oraz mikrobiologiczne oraz w zakresie parametrów grupy B, który obejmuje parametry grupy A oraz dodatkowe parametry fizyko-chemiczne, (m.in. metale, pestycydy, benzen, rtęć, cyjanki) i mikrobiologiczne czy uboczne produkty dezynfekcji wody.

Zakres badanych parametrów oraz częstotliwość poboru wody, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, uzależniona jest od wielkości produkowanej wody.

W 2025 roku badania jakości wody wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Poza kontrolą jakości wody wszystkie wodociągi oraz indywidualne ujęcie wody będące pod nadzorem tutejszej Inspekcji skontrolowano w zakresie stanu sanitarno – technicznego oraz sanitarno-higienicznego. W przypadku kilku wodociągów, tj. w Brzostku, Młodzikowie, Nowym Mieście nad Wartą, Chociczy oraz ujęciu wody przy ul. Szarytek w Środzie Wielkopolskiej, które stanowi jedno z ujęć wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej wydano zalecenia dotyczące stanu sanitarno-technicznego, które odnotowano w protokołach z kontroli.

Teren wokół wszystkich ujęć był ogrodzony, prawidłowo zagospodarowany oraz oznakowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na części z nich prowadzony jest całodobowy monitoring.

W tym miejscu należy zauważyć, iż przedsiębiorstwa wodociągowe, poza dokonywaniem bieżących remontów, dążą do przeprowadzania całkowitych lub częściowych modernizacji stacji uzdatniania wody, co w bieżącym roku udało się osiągnąć na terenie gminy Nowe Miasto nad Wartą. Zmodernizowano tam stację uzdatniania wody w Wolicy Koziej łącznie z odwiertem nowej studni głębinowej oraz rozbudową sieci wodociągowej co umożliwiło Gminie Nowe Miasto nad Wartą dostarczanie wody do miejscowości Klęka i Aleksandrów z ww. stacji (wcześniej Gmina Nowe Miasto nad Wartą, aby dostarczyć wodę do ww. miejscowości dokonywała jej zakupu od Spółki Phytopharm Klęka). Również w 2025 roku w gminie Nowe Miasto nad Wartą wybudowano kolejny wodociąg w miejscowości Boguszyn. Pozwoli to na przełączenie kilku całych lub części miejscowości zaopatrywanych wcześniej z dwóch istniejących wodociągów do nowopowstałego wodociągu, co zdecydowanie wpłynie na zapewnienie m.in. stałych dostaw wody dla odbiorców szczególnie w okresie letnim.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat dokonano modernizacji kilku stacji częściowo lub kompleksowo, co niewątpliwie wpływa na jakość wody dostarczanej konsumentom oraz na brak przerw w dostawie wody.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego pobrano 143 próby wody, w tym 19 prób z wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 163 prób wody w zakresie parametrów fizyko-chemicznych i bakteriologicznych.

Oceny o jakości wody wydawano na bieżąco oraz okresowo na podstawie sprawozdań z badań prób wody wykonywanych zarówno w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowej oraz przekazywano je do producentów wody a także władz samorządowych.

W minionym roku incydentalnie wystąpiły przekroczenia wartości mikrobiologicznych, tj.: ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. 22°C po 72 h, bakterii grup coli (Pięczkowo, Wolica Kozia, Koszuty). Z uwagi na wielkość przekroczeń oraz po oszacowaniu bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, każdorazowo wystosowano pisma do przedsiębiorstw wodociągowych zalecające ustalenie przyczyny wystąpienia przekroczenia, następnie podjęcie działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań obowiązującego rozporządzenia oraz przeprowadzenie badań kontrolnych. W każdym z ww. przypadków badanie powtórkowe nie wykazały przekroczeń badanych parametrów. Sporadycznie występowały również przekroczenia badanych parametrów w zakresie następujących parametrów fizyko-chemicznych: manganu, zapachu, żelaza, barwy czy glinu. W każdym z ww. przypadków PPIS zalecał doprowadzenie jakości wody do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), a następnie wykonanie powtórnego badania w zakresie przekroczonego parametru. We wszystkich przypadkach zalecenia wykonano, tj. przeprowadzono działania naprawcze, następnie pobierano próby wody do badań a w dalszej kolejności przedstawiano PPIS sprawozdania z tych badań, na podstawie których, PPIS wydawał ocenę o jakości wody.

Należy zauważyć, że każdorazowo od momentu wystąpienia jakiegokolwiek przekroczenia wartości parametrycznych badanych parametrów do czasu uzyskania sprawozdań z badań prób kontrolnych, w których nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów, jakość wody była cały czas monitorowana zarówno przez przedsiębiorstwa wodociągowe jak i przez przedstawicieli PPIS.

W minionym roku wydano jedną decyzję administracyjną dotyczącą braku przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz jedną o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Obie dotyczyły sieci wodociągowej w miejscowości Sulęcín.

Pierwsza z powyższych decyzji została wydana w sierpniu 2025 r., kiedy doszło na terenie gminy Krzykosy (pomiędzy miejscowościami Młodzikowo a Sulęcín) do wystąpienia sytuacji mogącej wpłynąć na pogorszenie jakości wody jakim było rozszczelnienie instalacji wodociągowej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej po przeprowadzeniu czynności kontrolnych przez pracowników tutejszego organu w miejscu zdarzenia, po oszacowaniu ryzyka wystąpienia zagrożenia dla zdrowia konsumentów wydał powyższą decyzję oraz komunikat informujący mieszkańców omawianej miejscowości o braku przydatności wody do spożycia. Miejscowość ta do czasu wystąpienia zdarzenia zaopatrywana była w wodę z wodociągu publicznego w Młodzikowie, natomiast w dniu wystąpienia zdarzenia odbiorcom dostarczano wodę z wodociągu publicznego w Pięczkowie. Jednocześnie Gmina Krzykosy zapewniła mieszkańcom miejscowości Sulęcín, gm. Krzykosy zastępcze źródła wody. Jakość wody na bieżąco była monitorowana a na podstawie sprawozdań z badań prób wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowej PPIS wydawał kolejne decyzje (w tym decyzje o

warunkowej przydatności wody do spożycia z uwagi na przekroczenie parametru bakterii grupy coli) oraz aktualne komunikaty o jakości wody dla konsumentów. Ostatecznie w dniu 11 września 2025 r., na podstawie sprawozdań z badań prób wody prowadzonych zarówno w ramach kontroli urzędowej jak i wewnętrznej, wydano komunikat, że woda z sieci wodociągowej w miejscowości Sulęcín nadaje się do celów konsumpcyjnych i na potrzeby gospodarcze.

Pomimo wystąpienia jednorazowych, krótkotrwałych przekroczeń badanych parametrów oraz incydentu dotyczącego sieci wodociągowej w miejscowości Sulęcín gm. Krzykosy jakość wody produkowanej przez każdy z nadzorowanych wodociągów oraz indywidualne ujęcie wody oceniono za rok 2025 r. jako odpowiadającą wymaganiom zawartym w obowiązujących przepisach prawnych.

Wniosek:

Na przestrzeni ostatnich kilku lat zmodernizowano całościowo lub częściowo kilkanaście stacji uzdatniania wody co przekłada się na jakość wody dostarczanej odbiorcom. W ramach prowadzonego nadzoru zaobserwowano, że pracownicy obsługujący stacje uzdatniania wody są lepiej przygotowani do swojej pracy i bardziej świadomi zagrożeń jakie mogą wystąpić m.in. poprzez błędy ludzkie czy inne nieprzewidziane zdarzenia. Ponadto administratorzy wodociągów w przypadku wystąpienia przekroczenia jakości wody dzięki swojej wiedzy i doświadczeniu umiejętnie oceniają ryzyko zdrowotne konsumentów wody i podejmują skuteczne działania naprawcze oraz ściśle współpracują z tutejszym organem.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, pływalni oraz kąpielisk, a także jakość wody do kąpieli

III.1. Pływalnia Miejska w Środzie Wielkopolskiej

Pływalnia Miejska jest obiektem istniejącym od 2001 r. (całorocznym, krytym, ogólnodostępnym), z dużym i małym basenem oraz wanną z hydromasażem (z 3 systemami cyrkulacji niecek basenowych), sauną suchą, sauną parową, sauną na podczerwień oraz grotą solną. Mały basen udostępniany jest do nauki pływania dla niemowląt i małych dzieci do lat 3.

W 2025 r. z obiektu skorzystało 101 500 osób, mniej niż w roku poprzednim (111 134 osoby w roku 2024).

W roku sprawozdawczym, na okres od 30 czerwca 2025 r. do 27 lipca 2025 r. przypadła przerwa technologiczna obiektu, w związku z czym cały obiekt był wyłączony z użytkowania. W tym czasie przeprowadzono prace remontowe, konserwacyjne i modernizacje, m.in.:

- spuszczenie wody i jednocześnie czyszczenie dna dużej i małej niecki basenowej,
- foliowe oznaczenia torów w niecce dużej,
- remont pomieszczeń strefy saun (wymiana posadzek z odpływami wody, wymiana natrysków, remont pomieszczenia sanitarnego),
- wymiana brodzików do stóp (przy szatni damskiej, przy szatni męskiej i przy szatni dla osób niepełnosprawnych),
- wymiana oświetlenia na niecce głównej,
- wymiana oświetlenia w maszynowni,
- wymiana oświetlenia w szatni damskiej i w szatni męskiej,
- wymiana wentylacji w szatni damskiej i w szatni męskiej,
- nowe fugi wokół płytek przy małym basenie,
- wymiana balustrady przy torze „0”,
- naprawa obudowy oraz serwis jacuzzi,
- wymiana małej rozdzielni elektrycznej (hol główny + maszynownia),
- naprawa wyciągu powietrza z maszynowni,
- naprawa zegara na hali basenowej,
- wymiana pojedynczych płytek w szatni męskiej (pomieszczenie z natryskami),
- wymiana 3 okien (strefa przy małym basenie i pomieszczenie dla ratowników).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), administrator obiektu – Zakład Gospodarki Komunalnej w Środzie Wielkopolskiej (ZGK):

- opracował i wdrożył coroczny harmonogram badań wody,
- dokonywał codziennego oznaczenia i zapisywania parametrów wody (potencjału redox, pH, chloru wolnego i związanego, temperatury wody),
- prowadził bieżącą obserwację przejrzystości wody,
- zamieszczał bieżące komunikaty o jakości wody na tablicy informacyjnej obiektu.

W 2025 r. przeprowadzono jedną kontrolę planowaną stanu sanitarno-technicznego pływalni, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Próbki do badań fizyko-chemicznych i bakteriologicznych pobierane były zgodnie z ustalonym harmonogramem w ramach kontroli urzędowej (PSSE) oraz w ramach kontroli wewnętrznej (Zakład Gospodarki Komunalnej).

Badania wykonywały jednostki akredytowane: Laboratorium Badania Wody i Pomiarów Fizycznych Działu Laboratoryjnego WSSE w Poznaniu, Laboratorium Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Jarocinie oraz Laboratorium SGS Polska w Pszczynie.

W pięciu z pobranych prób wody wystąpiły przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, co skutkowało podjęciem natychmiastowych działań naprawczych przez

zarządzającego pływalnią, następnie ponownym poborem prób do badań oraz przedstawieniem PPIS pozytywnych wyników badań.

III.2. Kąpieliska

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu średzkiego funkcjonowały dwa kąpieliska, tj.: Kąpielisko miejskie w Środzie Wielkopolskiej oraz Kąpielisko na Jeziorze Raczyńskim w Zaniemyślu.

Przedmiotem kontroli kąpielisk w 2025 roku była ocena przydatności wody do kąpeli w ww. kąpieliskach, a także ocena stanu sanitarno-technicznego oraz sanitarno-higienicznego ich otoczenia (przeprowadzono po dwie planowane kontrole każdego z kąpielisk). Stan sanitarno-techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Częstotliwość poboru prób wody z kąpielisk odbywała się zgodnie z zapisami ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zmianami), a zakres badanych parametrów był wykonywany zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255).

W sezonie kąpielowym 2025 na podstawie sprawozdań z badań prób wody oraz oceny wizualnej jakości wody PPIS wydał w sumie 9 ocen o jakości wody do kąpeli. Siedem z nich dotyczyło stwierdzenia zgodności badanych parametrów wody z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Dwie pozostałe oceny stwierdzające brak przydatności wody do kąpeli wydane zostały po przeprowadzeniu ocen wizualnych wody w Kąpielisku miejskim w Środzie Wielkopolskiej, ze względu na wystąpienie zakwitów sinic.

Przedstawiciele PPIS przeprowadzili 5 dodatkowych kontroli w Kąpielisku miejskim w Środzie Wielkopolskiej w zakresie oceny wizualnej jakości wody.

III.2.1. Kąpielisko miejskie

Kąpielisko na Jeziorze Średzkim posiada piaszczysto-trawiastą, dobrze utrzymaną plażę, otoczoną drzewami liściastymi. Infrastrukturę kąpieliska stanowią: sanitariaty, natryski i przebieralnie, restauracja, wypożyczalnia sprzętu wodnego, zjeżdżalnia wodna, plac zabaw dla dzieci, miejsce na ognisko, wodny plac zabaw, natryski zewnętrzne na plaży, punkt medyczno-ratowniczy oraz park do kalisteniki. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi dostarczana jest z wodociągu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej.

Przez okres trwania sezonu kąpielowego określonego przez organizatora kąpieliska, tj. w okresie od 27 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r., prowadzono nadzór nad jakością wody do kąpeli zarówno w ramach kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej.

Do badań mikrobiologicznych próby wody pobrano 4 razy (jeden raz w ramach kontroli urzędowej oraz trzykrotnie w ramach kontroli wewnętrznej). Wszystkie pobory wody odbyły się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W żadnej z prób nie stwierdzono przekroczeń w badanym zakresie.

Z uwagi na zakwit sinic, na podstawie przeprowadzonej w dniu 11 sierpnia 2025 r. kontroli kąpieliska, w trakcie której dokonano m.in. oceny wizualnej jakości wody, wydano decyzję o tymczasowym zakazie kąpeli w ww. kąpielisku. Zakwit sinic utrzymywał się do końca sezonu kąpielowego.

W 2025 roku po zakończeniu sezonu kąpielowego ponownie dokonano klasyfikacji jakości wody w Kąpielisku miejskim, która wyliczona została na podstawie wyników badań mikrobiologicznych 16 próbek wody, obejmujących ostatnie cztery sezony kąpielowe i określona została jako *doskonała*.

W czasie trwania sezonu kąpielowego prowadzony był serwis kąpieliskowy, zarówno przez PPIS, jak i przez organizatora kąpieliska.

Przed sezonem kąpielowym wykonano doraźne remonty (m.in. wymiana uszkodzonych desek na pomoście, malowanie pomostów, malowanie ławek przy plaży) oraz nawieziony został piasek na plażę.

III.2.2. Kąpielisko na Jeziorze Raczyńskim w Zaniemyślu

Piaszczysto-trawiasta plaża główna w Zaniemyślu otoczona jest lasem mieszanym. Infrastrukturę kąpieliska stanowią: budynek z sanitariatami, natrysk zewnętrzny, przebieralnia, wypożyczalnia sprzętu wodnego, boisko do piłki plażowej, strefa piknikowa z małą architekturą (ławki, stojaki do rowerów i prysznic zewnętrzny) oraz punkt gastronomiczny.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi dostarczana jest z wodociągu publicznego w Zaniemyślu. Kąpielisko to funkcjonowało w dniach od 1 lipca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 r. Próby wody do badań pobrano jeden raz w ramach kontroli urzędowej (przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego) oraz trzykrotnie w ramach kontroli wewnętrznej w trakcie trwania sezonu kąpielowego.

Nie dokonano klasyfikacji jakości wody, ponieważ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255), można jej dokonać na podstawie co najmniej 16 próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe lub na podstawie co najmniej 12 próbek obejmujących cztery sezony kąpielowe w przypadku kąpieliska, w którym sezon kąpielowy nie przekracza 8 tygodni, a żaden z tych warunków nie został spełniony.

W czasie trwania sezonu kąpielowego prowadzony był serwis kąpieliskowy, zarówno przez PPIS, jak i przez organizatora kąpieliska.

Wniosek:

W zakresie nadzoru nad kąpieliskami oraz pływalnią miejską funkcjonującymi na terenie powiatu średzkiego można stwierdzić, że zarządzający obiektami dokładają wszelkich starań, aby zapewnić kąpiącym się bezpieczeństwo m.in. w kontekście jakości wody do kąpeli, zapewnienia kadry ratowniczej oraz przeprowadzania modernizacji obiektów.

III.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W 2025 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowało się 177 zakładów świadczących usługi w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki, tatuażu i odnowy biologicznej (2024 r. - 174), w tym 149 w Środzie

Wielkopolskiej i Zaniemyślu oraz 26 na terenach wiejskich. Obiekty charakteryzuje duże zróżnicowanie: w większości od niewielkich, obsługiwanych przez jedną osobę, przez zakłady średniej wielkości, aż po salony wyposażone w najnowszy sprzęt.

W roku sprawozdawczym wykonano 74 kontrole sanitarne, w tym 5 kontroli interwencyjnych oraz 2 kontrole sprawdzające (2024 r. - 67). W trakcie 2 kontroli interwencyjnych w 2 zakładach fryzjerskich stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego. Nałożono 2 mandaty karne w wysokości 100,00 zł oraz 200,00 zł.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat zauważa się, iż liczba obiektów świadczących usługi w ww. zakresie wzrasta.

Zdjęcie Nr 1 Gabinet kosmetyczny Julia Zdańska Kosmetologia (fot. PSSE w Środzie Wielkopolskiej)

Tab. 1. Nadzór nad zakładami w latach 2024 i 2025

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Liczba kontroli		Mandaty	
		2024	2025	2024	2025	2024	2025
1.	Fryzjerskie	69	70	26	20	-	2
2.	Kosmetyczne	72	75	24	39	-	-
3.	Tatuażu	6	7	5	7	-	-
4.	Odnowy biologicznej	22	21	9	6	-	-
5.	Inne	5	4	3	2	-	-
6.	Razem	174	177	67	74	0	2

Przeprowadzanie kontroli w omawianych obiektach jest utrudnione z uwagi na fakt, iż od 2012 roku brak jest przepisów prawnych w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać tego rodzaju obiekty.

W trakcie kontroli obiektów szczególną uwagę zwracano na posiadanie i stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, co wynika z zapisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675 ze zmianami). Kontrola obejmowała również sposób przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji

sprzętu wielokrotnego użytku, postępowanie z bielizną i odpadami komunalnymi oraz niebezpiecznymi, oceniano także stan sanitarno-techniczny oraz sanitarno-higieniczny pomieszczeń i urządzeń.

W gabinetach kosmetycznych pomimo braku regulacji prawnych, bardzo często na wyposażeniu obiektu znajdują się autoklawy, w których przeprowadzana jest sterylizacja narzędzi wielokrotnego użytku, co na pewno wpływa na jakość świadczonych usług oraz podnosi komfort klienta.

Wniosek:

Z roku na rok zwiększa się liczba obiektów z branży beauty świadczących różnego rodzaju usługi. Mimo braku przepisów prawa dotyczących wymagań dla tego typu obiektów, można zauważyć coraz większą świadomość osób świadczących usługi w branży beauty, a także coraz częstsze wyposażenie gabinetów m.in. w autoklawy, co zwiększa bezpieczeństwo wykonywanych zabiegów.

III.4. Obiekty komunikacji publicznej

W 2025 r. pod nadzorem PSSE znajdowały się: dworzec PKP w Środzie Wielkopolskiej, perony przy dworcu w Środzie Wielkopolskiej oraz stacja PKP w Chociczy, a także 5 przystanków autobusowych. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę jednego dworca kolejowego. Wydano zalecenie dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego.

III.5. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu średzkiego znajdują się 2 ustępy publiczne: w Środzie Wielkopolskiej i w Zaniemyślu. W 2025 r. przeprowadzono kontrolę sanitarną szaletu miejskiego w Środzie Wielkopolskiej. Wydano zalecenia dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego.

III.6. Hotele, motele oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2025 r. pod nadzorem PSSE znajdowało się 19 obiektów (2024 r. – 19) oferujących zróżnicowane usługi hotelarskie, w tym 7 hoteli (2024 r. – 7), 11 innych obiektów, w których świadczone są usługi noclegowe (2024 r. – 11) oraz 1 schronisko młodzieżowe (2024 r. – 1). Na terenie powiatu średzkiego nie ma zarejestrowanych noclegowni. Skontrolowano 5 obiektów, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

III.7. Zakłady pogrzebowe, krematorium

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu funkcjonowało 5 zakładów pogrzebowych oraz krematorium. Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne oraz 1 kontrolę sprawdzającą. W jednym z obiektów stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego. Nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł.

III.8. Wydawanie zgód na ekshumacje zwłok i szczątków ludzkich oraz na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy lub wywóz zwłok i szczątków ludzkich za granicę

W roku 2025 wydano:

- 32 decyzje zezwalające na ekshumację i przewóz ekshumowanych zwłok lub szczątków ludzkich (2024 r. - 42),
- 2 opinie sanitarne opiniujące pozytywnie wniosek o pozwolenie na sprowadzenie zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy (2024 r. - 1),
- 0 decyzji zezwalających na wywóz zwłok lub szczątków ludzkich za granicę (2024 r. - 2).

Wniosek:

Mimo trudności jakimi są braki przepisów prawnych w wielu obszarach, tutejszy organ przeprowadzając kontrolę sanitarną dokłada wszelkich starań, aby zapewnione były bezpieczne warunki świadczenia usług w obiektach użyteczności publicznej, m.in. poprzez prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych oraz sprawdzanie stanu sanitarno-higienicznego i sanitarno-technicznego.

IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

IV.1. Obiekty pod nadzorem PSSE

W 2025 r. na terenie powiatu średzkiego pod nadzorem PSSE znajdowało się 99 podmiotów leczniczych (2024 r. - 105), działających w ramach:

- lecznictwa zamkniętego - 3 obiekty (2024 r. - 3),
- lecznictwa ambulatoryjnego - 99 obiektów (2024 r. - 102), w tym: 48 podmiotów leczniczych udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych - poradnie, przychodnie, ośrodki zdrowia, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne gdzie indziej niezakwalifikowane (2024 r. - 50), 48 podmioty lecznicze prowadzące działalność leczniczą wykonywaną przez praktykę zawodową - indywidualne praktyki lekarskie, w tym praktyki lekarzy dentyków, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, indywidualne praktyki pielęgniarek, grupowe praktyki pielęgniarek (2024 r. - 52).

IV.2. Kontrole sanitarne

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 75 kontroli sanitarnych w 63 obiektach, w tym 17 kontroli kompleksowych w zakresie higieny komunalnej i epidemiologii.

Kontrole obejmowały m.in. następujące zagadnienia:

- stan sanitarno-higieniczny oraz stan sanitarno - techniczny placówek,
- przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w placówkach podmiotów leczniczych,
- ocenę wdrożenia procedur, dotyczących zapobiegania przenoszeniu się zakażeń przy wykonywaniu świadczeń zdrowotnych - m. in. dezynfekcji i sterylizacji sprzętu, postępowania po ekspozycji na materiał biologiczny oraz postępowania z odpadami medycznymi,
- utrzymanie czystości,
- dezynfekcję i sterylizację,
- zaopatrzenie w wodę i inne wymagania instalacyjne,
- postępowanie z odpadami komunalnymi,
- warunki przechowywania szczepionek, kontrolę wewnętrzną ciągłości „łańcucha chłodniczego” i zabezpieczenia na wypadek awarii systemu zasilania energetycznego,
- ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych,
- prawidłowość nadzoru lekarskiego nad osobami zakażonymi HCV, osobami ze styczności z zakażonymi HBV oraz ze styczności z chorymi na gruźlicę,
- ocenę przestrzegania zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Skontrolowane obiekty spełniają wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 poz. 402).

Tylko w jednym ze skontrolowanych podmiotów leczniczych, tj., w Szpitalu Średzkim Serca Jezusowego Sp. z o.o. w Środzie Wielkopolskiej stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego skutkujące wydaniem decyzji administracyjnej nakazującej usunięcie nieprawidłowości w wskazanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Środzie Wielkopolskiej terminach. Stwierdzone nieprawidłowości naruszały przepisy art. 22 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 ze zmianami). W tym samym obiekcie w trakcie przeprowadzania kontroli interwencyjnej stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny, co skutkowało wydaniem mandatu karnego.

Pomimo powyższego, podsumowując wyniki kontroli podmiotów leczniczych w 2025 roku można stwierdzić, że ich kierownicy dokładają wszelkich starań aby stan sanitarno-higieniczny oraz sanitarno-techniczny prowadzonych obiektów był bez zastrzeżeń. Stwierdzone nieprawidłowości wynikają najczęściej z braku środków finansowych lub błędów personelu. Zdecydowana większość podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu średzkiego to obiekty o wysokim standardzie, tylko

niewielki procent podmiotów leczniczych to są obiekty o niższym standardzie. Pomimo to należy podkreślić, że wszystkie podmioty lecznicze będące pod nadzorem tutejszego organu, poza szpitalem średzkim, spełniają wymagania obowiązującego rozporządzenia.

W tym miejscu należy zauważyć, że w obiektach będących pod nadzorem Sekcji Higieny Komunalnej, tj. m.in. w podmiotach leczniczych, obiektach użyteczności publicznej czy obiektach wodnych, w trakcie wykonywania czynności kontrolnych, przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne w zakresie, który dostosowany był do kategorii danego obiektu.

W minionym roku do Sekcji Higieny komunalnej wpłynęły 22 interwencje, dotyczyły one m.in. złego stanu sanitarno-higienicznego m.in. w gabinetach z branży beauty, w podmiocie leczniczym, niewłaściwego postępowania ze zwłokami w zakładzie pogrzebowym, jakości wody czy obecności gryzoni w lokalu mieszkalnym. Sposób załatwiania interwencji uzależniony był od problematyki zgłoszenia. Część interwencji przekazywana była zgodnie z właściwością do innych organów.

Wniosek:

Podmioty lecznicze będące pod nadzorem tutejszego organu spełniają wymagania obowiązującego rozporządzenia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W wielu podmiotach leczniczych dokonywane są bieżące remonty. W Szpitalu Średzkim, który jest największym obiektem służby zdrowia na terenie powiatu średzkiego, trwa aktualnie rozbudowa i modernizacja obiektu oraz dokonywane są zakupy nowego sprzętu, co niewątpliwie zwiększy standard i zakres świadczonych usług medycznych.

V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

V.1. Działalność kontrolna

W 2025 r. pod nadzorem PSSE znajdowały się 204 zakłady pracy (2024 r. – 205), w których pracowało 8 278 osób (2024 r. – 8 166). Małe zakłady, zatrudniające do 9 pracowników, stanowiły 47%, a duże przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 251 pracowników – 2,9% ogólnej liczby zewidencjonowanych obiektów.

Tab. 1. Liczba zakładów pracy w powiecie średzkim w 2025 r. w zależności od liczby zatrudnionych osób

Lp.	Liczba zatrudnionych pracowników	Liczba zakładów
1.	≤ 9	96
2.	10 – 49	78
3.	50 – 249	24
4.	≥ 250	6

V.1.1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W 2025 r. przeprowadzono 120 kontroli sanitarnych w 102 zakładach (50% obiektów), zatrudniających 6 128 pracowników.

W trakcie kontroli w szczególności sprawdzano i nadzorowano:

- wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje reprotoksyczne i rakotwórcze w środowisku pracy,
- egzekwowanie przepisów dotyczących substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron i aukcji internetowych,
- przestrzeganie zasad BHP podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest,
- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych, z naciskiem na produkty biobójcze stosowane jako środki mięczakobójcze, robakobójcze i produkty do zwalczania innych bezkręgowców (kat 3 gr. 16),
- przestrzeganie przepisów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych w tym do konserwacji drewna oraz materiałów budowlanych,
- sposób wywiązywania się pracodawców z obowiązków wynikających z art. 23c ustawy Prawo atomowe z uwzględnieniem danych dotyczących zidentyfikowanych przekroczeń poziomu odniesienia średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu w kontrolowanych zakładach pracy,
- przestrzeganie przepisów w zakresie sprzedaży stacjonarnej i internetowej produktów biobójczych stosowanych w higienie weterynaryjnej przeznaczonych dla zwierząt domowych i hodowlanych.

Jak co roku, przedmiotem kontroli było także: przestrzeganie przez pracodawców przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń pracy oraz zaplecza socjalno-sanitarnego zakładów, wykonanie badań i pomiarów

czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy, przeprowadzenie i opracowanie oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, wykonanie profilaktycznych badań lekarskich oraz wyposażenie pracowników w środki ochrony indywidualnej.

W I i IV kwartale roku sprawozdawczego prowadzono wzmożony nadzór nad wprowadzaniem do obrotu produktów zawierających metanol w zakresie obowiązujących ograniczeń, tj. 0,6 % zawartości metanolu dla płynów do spryskiwaczy lub odmrażaczy do szyb, 3% zawartości metanolu w produktach dostępnych dla konsumentów oraz powyżej 3% zawartości metanolu w produktach przeznaczonych dla profesjonalistów.

W trakcie czynności kontrolnych prowadzono szereg działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie: warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym/mutagennym oraz reprotoksyntycznym, badań i pomiarów czynników szkodliwych, narażenia na hałas, badań profilaktycznych, chorób zawodowych, ryzyka zawodowego i radonu.

Dodatkowo przekazywano informacje dotyczące kampanii: Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy – bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym”.

V.1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W roku sprawozdawczym w 19 zakładach (na 102 skontrolowane) stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia.

Ogółem, w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych, pracowało 489 pracowników, głównie w zakładach przemysłu metalowego, drzewnego i meblarskiego. Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej pracowników narażonych było na ponadnormatywny hałas (82 % narażonych) oraz pył (9% narażonych) i substancje chemiczne (7,4 % narażonych). Często pracownicy byli narażeni na jednoczesne oddziaływanie kilku czynników szkodliwych.

Pracodawcy ze swojej strony podejmowali szereg działań (technicznych, organizacyjnych i informacyjnych), zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników:

- wprowadzano ekrany izolujące,
- oddzielano najbardziej newralgiczne stanowiska od pozostałych,
- montowano systemy mechaniczne filtrowentylacji nawiewno-wywiewnej oraz wentylacje miejscowe i odciągi,
- wprowadzano rotacje pracowników,
- wymieniano park maszynowy oraz urządzenia na generujące niższy hałas,
- organizowano kącki informacyjne, w których zamontowano tablice poglądowe mające na celu dokształcanie pracowników oraz informowanie ich o ryzyku zawodowym na stanowiskach pracy.

W związku z przekroczeniami normatywów, szczególną uwagę zwracano na przeprowadzanie przez pracodawców regularnych pomiarów środowiska pracy oraz zapewnienie pracownikom atestowanych i odpowiednio dobranych środków ochrony indywidualnej.

Wniosek:

W omawianym roku sprawozdawczym odnotowano znaczącą redukcję poziomu narażenia pracowników na czynniki szkodliwe (hałas/pył/substancje chemiczne) na stanowiskach pracy. Wdrożone działania naprawcze skutkowały obniżeniem natężeń i stężeń czynników szkodliwych poniżej wartości NDN i NDS. Zaktualizowane pomiary środowiskowe potwierdzają poprawę warunków pracy i zmniejszenie obciążeń zdrowotnych pracowników. A w wyniku modernizacji parku maszynowego poziom hałasu został zredukowany.

W większości skontrolowanych zakładów prowadzono również działania informacyjno – edukacyjne w zakresie: dobierania odpowiednich środków ochrony indywidualnej, częstotliwości przeprowadzania badań i pomiarów, czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, ważności kierowania pracowników na badania profilaktyczne oraz prawidłowego wypełniania skierowań na badania.

V.1.3. Postępowanie administracyjne

W 2025 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych.

V.1.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi w środowisku pracy

W 2025 r. pod nadzorem PSSE w Środzie Wielkopolskiej znajdowało się 51 zakładów pracy, gdzie pracownicy mieli kontakt w środowisku pracy z substancjami chemicznymi oraz ich mieszaninami, czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. W trakcie kontroli prowadzono szereg działań edukacyjnych w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Wykonano 44 kontrole w 39 obiektach, podczas których stwierdzono, że z czynnikiem rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym pracowało 680 osób, w tym 197 kobiet i 483 mężczyzn. Byli to głównie pracownicy zakładów ślusarskich, stacji paliw, stacji diagnostycznych oraz zakładów przemysłu drzewnego.

Najczęstsze uchybienia dotyczyły braku zgłoszenia kontaktu z czynnikiem rakotwórczym i reprotoksycznym do WPWIS oraz braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy. Dodatkowo przeprowadzono 101 działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie radonu.

Wniosek:

W zakładach, w których występują czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne zauważono zwiększoną świadomość pracodawców, co przekładało się na poprawę systematyczności dokonywanych pomiarów środowiska pracy. Ponadto pracodawcy przeprowadzają regularne szkolenia pracowników z

zakresu ryzyka i bezpiecznego obchodzenia się z substancjami oraz zapewniają okresowe badania lekarskie uwzględniając w skierowaniu niebezpieczne czynniki.

V.1.5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Do najbardziej narażonych zawodowo na działanie szkodliwych czynników biologicznych należą osoby zatrudnione w ubojniach, stolarniach, laboratoriach diagnostycznych, rolnictwie, fermach, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalniach i przepompowniach ścieków.

W 2025 r. pod nadzorem PSSE w Środzie Wielkopolskiej znajdowało się 76 zakładów, w których pracownicy mieli kontakt z czynnikiem biologicznym.

Przeprowadzono 45 kontroli w 42 obiektach zajmujących się między innymi: ubojem, prowadzeniem gospodarstw wielkoprzemysłowych, obróbką drewna, usuwaniem odpadów stałych, oczyszczaniem i przepompowywaniem ścieków oraz produkcją artykułów spożywczych.

Ustalono, że kontakt z czynnikiem biologicznym miało 751 pracowników. Podczas kontroli nie odnotowano większych nieprawidłowości.

Wniosek:

Przedsiębiorcy podejmują szereg działań profilaktycznych, chroniących pracowników przed narażeniem na działanie czynników biologicznych, zapewniając im środki ochrony indywidualnej i środki do odkażania skóry, wdrażając instrukcje postępowania ze szkodliwym czynnikiem biologicznym, a także proponując pracownikom profilaktyczne szczepienia ochronne.

V.1.6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W 2025 r. na terenie powiatu średzkiego znajdowało się 125 zakładów stosujących substancje chemiczne (w postaci własnej lub jako składniki mieszanin) oraz wprowadzających mieszaniny chemiczne do obrotu.

Przeprowadzono 87 kontroli, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie przepisów:

- ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. 2022, poz. 1816) oraz rozporządzeń wykonawczych,
- rozporządzeń Parlamentu Europejskiego (WE) nr 1907/2006 (REACH) oraz (WE) nr 1272/2008 (CLP),
- ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych (Dz.U. z 2021 r., poz. 24).

W szczególności kontrolowano:

- przestrzeganie przez pracodawców obowiązku posiadania spisu stosowanych oraz produkowanych substancji i mieszanin chemicznych,
- wprowadzanie do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów oraz posiadanie aktualnych kart charakterystyki,
- stosowanie substancji znajdujących się w załączniku XVII do rozporządzenia REACH podlegających ograniczeniom,

- stosowanie substancji znajdujących się w załączniku XIV do rozporządzenia REACH podlegających ograniczeniom,
- stosowanie produktów biobójczych i wprowadzanie ich do obrotu przez zakłady (głównie pod kątem zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład),
- wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 za pośrednictwem stron i aukcji internetowych,
- legalnego stosowanie w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 14 obiektów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze, 3 obiekty zajmujące się obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 oraz 7 obiektów zajmujących się obrotem substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Ponadto przeprowadzono 63 kontrole u podmiotów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono większych nieprawidłowości.

V.1.7. Nadzór nad kosmetykami

W roku sprawozdawczym w ramach bieżącego nadzoru nad kosmetykami przeprowadzono 2 kontrole, w tym 1 kontrolę zakładu produkującego i konfekcjonującego produkty kosmetyczne pod kątem wytwarzania produktów kosmetycznych zgodnie z zasadami GMP.

Podczas kontroli nie stwierdzono w obrocie kosmetyków oznakowanych niezgodnie z obowiązującymi przepisami ani zawierających w swoim składzie niedozwolone substancje.

Ponadto w związku z realizacją przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. wielkopolskiego w 2025 roku badań w zakresie jakości mikrobiologicznej produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci, w zakładzie zajmującym się obrotem kosmetykami pobrano 2 próbki wskaźników produktów kosmetycznych. Próbki były niekwestionowane.

Na terenie powiatu średzkiego znajduje się 1 zakład wytwarzający produkty kosmetyczne, opierający się na rzetelnej dokumentacji procesów produkcyjnych - Dobra Praktyka Produkcyjna (GMP) co wpływa na bezpieczeństwo i jakość produktów kosmetycznych.

V.2. Choroby zawodowe

W roku sprawozdawczym wydano 2 decyzje (2024 r. - 7) o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 8 decyzji (2024 r. - 3) o braku podstaw do jej uznania. Stwierdzone choroby zawodowe dotyczyły:

- przewlekłej choroby narządu głosu – 1,
- zespół cieśni w obrębie nadgarstka – 1.

W ramach oceny narażenia zawodowego i postępowania administracyjnego, w związku z podejrzeniem choroby zawodowej, przeprowadzono 8 postępowań wyjaśniających i wystawiono 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej.

V.3. Nadzór nad środkami zastępczymi

Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 ze zmianami) obejmują odpowiedzialnością:

- karną - posiadanie, wytwarzanie, udzielanie, wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemyt substancji psychoaktywnych,
- administracyjną - wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu środków zastępczych.

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy, PIS prowadzi monitoring wprowadzania na rynek oraz sprzedaży środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, prekursorów narkotyków oraz produktów konopnych mogących zawierać substancje nieobjęte przepisami rozporządzenia.

W 2025 r. na terenie powiatu średzkiego nie stwierdzono przypadków posiadania, udostępniania, wytwarzania i wprowadzania do obrotu nowych narkotyków, substancji psychoaktywnych czy też produktów konopnych mogących zawierać substancje nieobjęte przepisami rozporządzenia, jak również nie odnotowano przypadków zatruc ww. produktami.

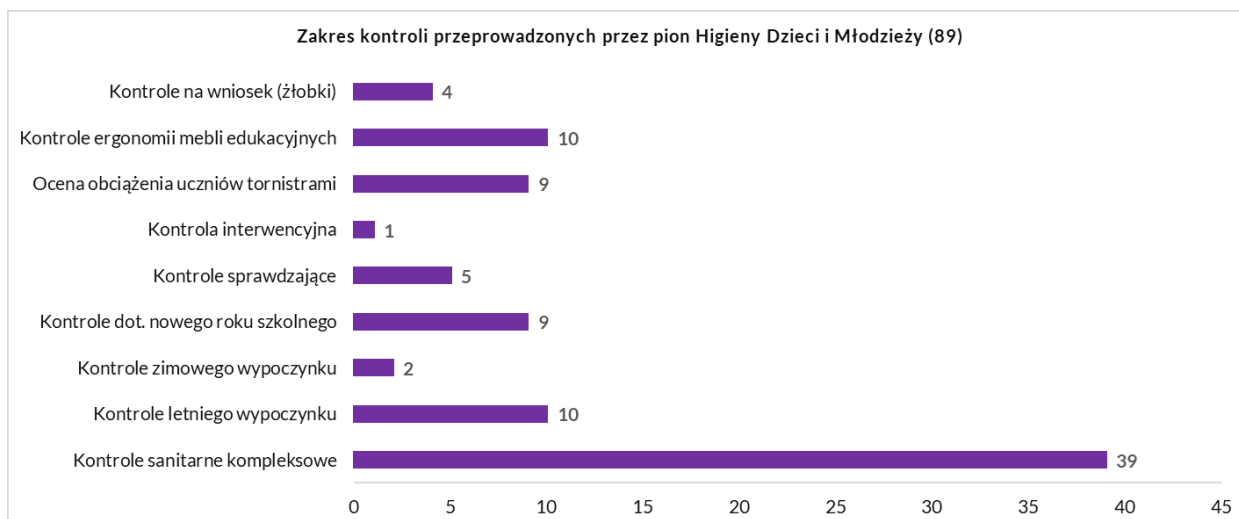

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

VI.1. Informacje ogólne

W 2025 r. na terenie powiatu średzkiego nadzorem sanitarnym objęto 61 placówek stałych, do których uczęszczało 10350 dzieci i młodzieży. Dokonano kontroli, podczas których oceniono stan sanitarno – higieniczny i techniczny obiektów oraz ich otoczenia.

W okresie sprawozdawczym pracownik pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadził łącznie 89 kontroli. Najliczniejszą grupę stanowiły kontrole sanitarne kompleksowe (39). Realizowano również kontrole wypoczynku dzieci i młodzieży w okresie letnim (10) i zimowym (2) oraz kontrole dotyczące przygotowania placówek do nowego roku szkolnego (9). Przeprowadzono 5 kontroli sprawdzających oraz 1 kontrolę interwencyjną. Ponadto wykonano kontrole w zakresie oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów (9) oraz dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii (10). Zrealizowano także 4 kontrole na wniosek, obejmujące żłobki.

Podczas kontroli dokonywano oceny w zakresie zagadnień higieny dzieci i młodzieży obejmującej: ocenę stanu sanitarno - technicznego i sanitarno-higienicznego pomieszczeń, wyposażenia oraz sprzętu; ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych; ocenę warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego; możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych; obciążenie uczniów ciężarem tornistrów; dostosowanie mebli do zasad ergonomii; zapewnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej; ocenę stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-higienicznego terenu wokół placówek; kontrolę apteczek I pomocy; kontrolę i ocenę dokumentacji obowiązującej w placówce; postępowanie z odpadami komunalnymi; przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1162, z późn. zm.); formę dożywiania; warunki przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin; warunki wypoczynku dzieci i młodzieży; wymagania sanitarno – lokalowe dla pomieszczeń, w których ma być prowadzony żłobek; sprawdzenie wykonania nieprawidłowości oraz działania edukacyjne w związku z pedikulozą, wadami postawy i prawidłowym oświetleniem.

VI.2. Stan techniczny budynków

Od kilku lat na terenie powiatu średzkiego stwierdza się poprawę stanu technicznego obiektów, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno - wychowawcza. Częściowe remonty i prace naprawcze przeprowadzane są na bieżąco.

W 2025 r. wydano jedną decyzją administracyjną i jedną decyzję płatniczą w związku z niewłaściwym stanem sanitarno - higienicznym i technicznym stwierdzonym podczas kontroli w jednej z placówek objętych nadzorem.

W ubiegłym roku wydano 4 decyzje na wniosek dotyczące wymagań lokalowych i sanitarnych żłobka. Ponadto wydano jedną decyzję wygasającą dotyczącą żłobka oraz dwie decyzje zmieniające termin wykonania decyzji w jednym z przedszkoli i jednej ze szkół podstawowych.

W 2025 r. w dwóch zespołach szkół wyegzekwowano dwie decyzje z lat ubiegłych.

Wniosek:

Dyrektorzy placówek dokładają wszelkich starań, aby zapewnić dzieciom i młodzieży właściwe warunki sanitarno - higieniczne i techniczne, natomiast często nie mają możliwości finansowych na dokonywanie większych prac remontowych, ponieważ środki są przyznawane przez organy prowadzące, które odpowiadają za finansowanie wielu podległych im placówek.

VI.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach

W 2025 r. większość placówek oświatowo - wychowawczych zapewniło właściwe warunki utrzymania higieny osobistej, w tym dostęp do bieżącej zimnej i ciepłej wody. W jednej ze szkół podstawowych nie zapewniono standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla uczniów płci męskiej. W jednej placówce stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny ścian, podłogi, drzwi do kabin ustępowych, rur kanalizacyjnych oraz umywalki, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej.

VI.4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W 2025 r. skontrolowano 10 placówek pod kątem prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Podczas dokonywania oceny pod kątem warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stwierdzono, że 1 szkoła nie posiadała infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego a w 4 placówkach niezależnie od infrastruktury zajęcia odbywały się na hali sportowej, boisku sportowym i na basenie. Dostęp do natrysków stwierdzono w 3 placówkach, wszystkie były czynne i wykorzystywane sporadycznie po dodatkowych zajęciach sportowych.

VI.5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W 2025 r. dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków (587 stanowisk), w tym w 5 przedszkolach, 4 szkołach podstawowych oraz liceum ogólnokształcącym.

Podczas przeprowadzania oceny stwierdzono nieprawidłowości w przypadku 131 stanowisk w szkołach podstawowych. W ocenianych przedszkolach oraz liceum ogólnokształcącym wszystkie stanowiska były zestawione

prawidłowo i dostosowane do wzrostu. Większość uczniów ma świadomość konieczności prawidłowej postawy przy pracy. Placówki posiadają przymiary dostępne dla uczniów, które umożliwiają samodzielną kontrolę wzrostu i odpowiedniego dostosowania zestawu mebli. Stan techniczny mebli w skontrolowanych placówkach nie budził zastrzeżeń.

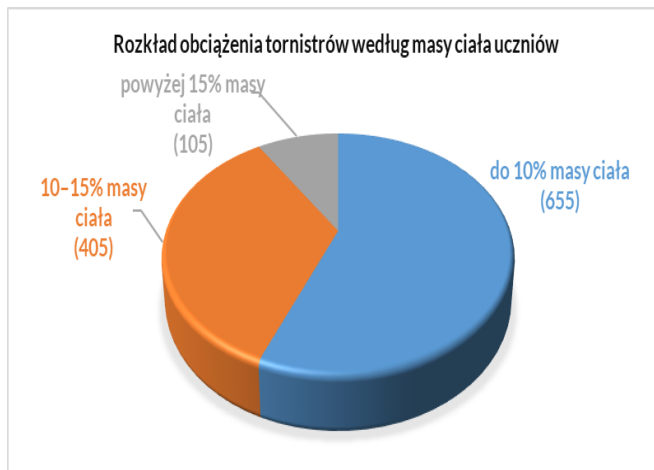
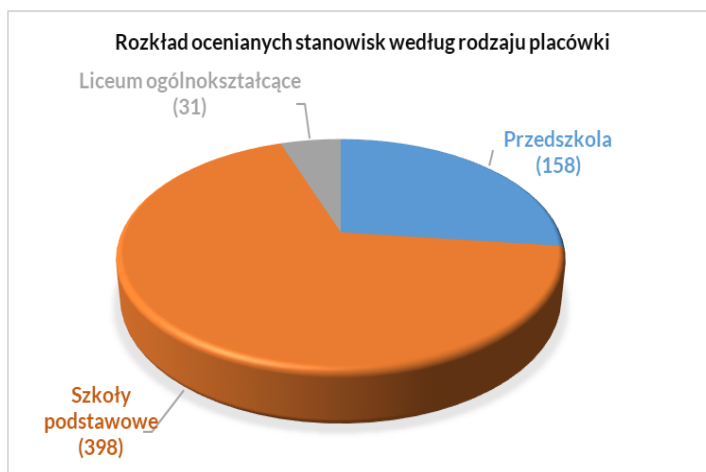
Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2025 r. podczas każdej kontroli planowej w szkołach dokonywano higienicznej oceny rozkładu zajęć lekcyjnych. Na skontrolowane 120 oddziały w 10 szkołach nieprawidłowości stwierdzono w 3 placówkach w 18 oddziałach. Uchybienia w tym zakresie wynikały ze względów organizacyjnych.

We wszystkich placówkach szkolnych zapewniono przerwy 10-minutowe oraz przynajmniej jedną przerwę dłuższą. Spędzanie przerw na świeżym powietrzu zapewniają wszystkie skontrolowane placówki.

W 2025 r. dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 9 szkołach podstawowych w 72 oddziałach, badaniu poddano 1165 uczniów.

U 655 uczniów stwierdzono ciężar tornistra stanowiący do 10% masy ciała, u 405 uczniów – od 10% do 15% masy ciała, natomiast u 105 uczniów – powyżej 15% masy ciała. Podczas ważenia tornistrów na bieżąco informowano uczniów o konieczności wyeliminowania zbędnych przedmiotów, które stanowią dodatkowe obciążenie i powodują powstawanie wad postawy oraz dolegliwości układu kostno-stawowego, a także zachęcano do pozostawienia w miarę możliwości części przyborów i podręczników szkolnych w placówce oświatowej.

W zakresie zapewnienia miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych skontrolowano 18 placówek. W 2 szkołach podstawowych nie zapewniono miejsca na pozostawienie podręczników i

przyborów szkolnych, w 6 szkołach podstawowych oraz 2 zespołach szkół zapewniono uczniom indywidualne szafki a w 4 szkołach podstawowych i w 4 zespołach szkół zapewniono inne miejsce tj. wspólne półki w salach lub szafkach.

Higiena procesów nauczania pozostawała na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych.

W sezonie grzewczym w placówkach kontrolowano temperaturę w pomieszczeniach pobytu dzieci i młodzieży. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Wniosek:

Wady postawy, to częsty problem wśród dzieci i młodzieży, spowodowany m. in. nieprawidłową pozycją ciała podczas spędzania czasu przy biurku czy w szkolnej ławce, nieprawidłowym noszeniem ciężkiego tornistra, brakiem aktywności fizycznej. Dyrektorzy i nauczyciele placówek oświatowych dokonują pomiarów w celu dopasowania kompletu mebli do wzrostu dziecka, natomiast w związku z częstymi zmianami sal lekcyjnych wśród uczniów klas IV-VIII oraz szkół średnich takie działania mają ograniczoną skuteczność.

Podczas dokonywania oceny obciążenia tornistrów zwracano uwagę na nieprawidłowe noszenie plecaków przez uczniów starszych klas (szelki wydłużone maksymalnie). Ponadto problemem jest konieczność zabierania przez dzieci podręczników do domu w celu nauki, co zwiększa ciężar tornistrów. Uczniowie, którzy zmieniają sale lekcyjne nie pozostawiają przyborów szkolnych w szafkach, tylko noszą wszystkie, które są potrzebne danego dnia. Uczniowie musieliby mieć zapewnione dwa komplety podręczników, żeby nie było konieczności noszenia ich codziennie.

Częstym problemem jest również noszenie kubków termicznych i dodatkowych napojów, pomimo zapewnienia dostępu do wody lub herbaty w placówkach.

VI.6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W 2025 r. skontrolowano 27 placówek w zakresie posiadania mebli certyfikowanych oraz w zakresie dysponowania certyfikowanym sprzętem sportowym. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Tab. 1. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanych mebli

Lp.	Rodzaj placówek	100%	> 50%	< 50%	0%
1.	Przedszkola	16	-	-	-
2.	Szkoły podstawowe	7	-	-	-
3.	Zespoły szkół	4	-	-	-

Tab. 2. Ocena posiadania przez placówki oświatowe certyfikowanego sprzętu sportowego

Lp.	Rodzaj placówek	100%	> 50%	< 50%	0%
1.	Przedszkola	16	-	-	-
2.	Szkoły podstawowe	7	-	-	-
3.	Zespoły szkół	3	-	-	-

VI.7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 szkoły, które wykorzystują w działalności edukacyjnej substancje chemiczne i ich mieszaniny. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane i oznakowane, nauczyciele chemii sporządzają spis substancji chemicznych a uczniowie mają dostęp do kart charakterystyki tych substancji. Ponadto uczniom zapewnia się środki ochrony osobistej a pracownie chemiczne wyposażone są w także apteczki I pomocy.

VI.8. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2025 r. z 10 szkół skontrolowanych na terenie powiatu średzkiego dożywianie zapewniało 9 obiektów. W 6 placówkach posiłki były dowożone, natomiast w 3 przygotowywane na miejscu. Łącznie z obiadów skorzystało 505 uczniów spośród 2067 uczęszczających do ww. placówek.

W 8 skontrolowanych placówkach zapewniono obiady jednodaniowe a w 1 obiady dwudaniowe. We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono dostęp do napojów (poidelka, herbata, woda w dzbankach).

VI.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W ubiegłym roku na terenie powiatu średzkiego zgłoszono 47 turnusów wypoczynku letniego (11 w obiektach całorocznych usług hotelarskich, 6 w obiektach sezonowych i 30 w miejscu zamieszkania (półkolonie). Podczas wakacji letnich skontrolowano łącznie 10 turnusów, w których uczestniczyło 396 dzieci. W okresie zimowym zgłoszono 16 turnusów (3 w obiektach całorocznych usług hotelarskich, 1 w obiektach sezonowych i 12 w miejscu zamieszkania (półkolonie). Kontrolą objęto 2 turnusy wypoczynku podczas trwania ferii zimowych, z których skorzystało 43 dzieci.

Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Zdjęcie nr 2 - Obóz w folwarku konnym Hermanów.

Zdjęcie nr 3 - Obóz w folwarku konnym Hermanów.

VI.10. Postępowanie administracyjne

W roku sprawozdawczym, wydano 8 decyzji administracyjnych oraz 1 decyzję płatniczą w tym: 4 na wniosek strony (dotyczyły wymagań lokalowych i sanitarnych żłobka), 2 decyzje prolongujące termin wykonania zaleceń, 1 decyzję wygasającą i 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli, w trakcie której stwierdzono:

- nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny ścian i sufitów na klatce schodowej,
- nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny ścian na korytarzu, w jednej z sal dydaktycznych oraz w jednym z sanitariatów,
- nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny parapetów w sali dydaktycznej,
- nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny podłogi, rur kanalizacyjnych oraz umywalki w jednym z sanitariatów.

VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia

VII.1. Nadzór nad obiektami

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do wykonywania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego m.in. nad warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych i uciążliwych. Urzędowa kontrola żywności ma na celu: zapobieganie lub wyeliminowanie ryzyka spożycia przez ludzi żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej, zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa żywności, a tym samym ochrony zdrowia konsumentów.

Nadzór prowadzono w oparciu o obowiązujące podstawy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) oraz analizę zagrożeń w powiecie.

Prowadzone działania dotyczyły oceny warunków sanitarno-higienicznych i technicznych produkcji, sprzedaży i transportu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością; oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów do kontaktu z żywnością poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu; monitorowania wycofanej z obrotu żywności, przedmiotów

użytku w ramach systemu wczesnego ostrzeżenia o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (RASFF); realizacji zasadniczych zadań zaplanowanych w oparciu o wytyczne GIS.

W 2025 r. w ewidencji obiektów w powiecie średzkim znajdowało się ogółem 1445 zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym:

- 506 obiektów produkcji,
- 685 obiektów obrotu żywnością,
- 144 obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego,
- 96 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- 4 zakłady usług cateringowych,
- 10 zakładów produkcji oraz obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Największą grupę, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiły obiekty obrotu żywnością – 685 obiektów, co stanowiło 47,40% (2024 – 631 tj. 46,23%).

W 338 obiektach przeprowadzono ogółem 414 kontroli i rekontroli sanitarnych.

W 2025 r. zarejestrowano 24 interwencje konsumenckie. W większości były to interwencje anonimowe.

W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzano: obecność śladów po gryzoniach, w pomieszczeniach zakładu brak czystości i porządku, brudne urządzenia i sprzęt, nieprawidłową segregację środków spożywczych, przechowywanie żywności niezgodnie z deklaracją producenta, złą jakość środków spożywczych znajdujących się w obrocie, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia, brak prawidłowych warunków do przechowywania żywności, brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno-epidemiologicznych, uszkodzone opakowania środków spożywczych, otoczenie zakładów nieuporządkowane, śmieci składowane w miejscach przypadkowych, brak bieżącej ciepłej wody przy umywalkach i zlewozmywakach w obiektach, zalegające kartony ze zwrotami towaru na zapleczach sklepu.

W uzasadnionych przypadkach nałożono 19 mandatów karnych na łączną kwotę 7 800 złotych (2024 – 32 na kwotę 14 400 zł).

W toku prowadzonych postępowań administracyjnych, w 2025 r. PPIS w Środzie Wielkopolskiej wydał ogółem 252 decyzje (2024 – 309 decyzji), w tym:

- 94 decyzje zatwierdzające zakład,
- 67 decyzji płatniczych, w tym 1 decyzja za kontrolę graniczną i 1 za wydanie świadectwa zdrowia,
- 1 decyzję umarzającą postępowanie,
- 14 decyzji represyjnych, w tym 7 unieruchomienia działalności zakładu,
- 1 decyzję o zmianie terminu wykonania obowiązków,
- 24 decyzje zmieniające,
- 48 decyzji wykreślających zakład z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS,
- 3 decyzje wygaszające.

Wydano 183 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, w tym 23 zaświadczenia producentów produkcji pierwotnej. Od roku 2007 w Sekcji Higieny

Żywności i Żywnienia prowadzony jest rejestr podmiotów prowadzących produkcję pierwotną, dostawców bezpośrednich oraz rolniczy handel detaliczny, podlegających rejestracji urzędowej kontroli organów państwowej inspekcji sanitarnej. Do 31.12.2025 r. zarejestrowano 436 podmiotów, w tym:

- 56 producentów pierwotnych,
- 379 producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich,
- 1 producenta pierwotnego i rolniczego handlu detalicznego.

W ramach nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością oraz nad obiektami żywienia zbiorowego w dni wolne od pracy w okresie wakacyjnym w roku 2025 przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych.

Tab. 1 Podstawowe dane z działalności nadzorowanej w latach 2024-2025:

Rodzaj danych	2024	2025
Liczba obiektów wg rejestru zakładów	1365	1445
Liczba obiektów skontrolowanych	306	338
Liczba obiektów ocenionych	161	216
Liczba kontroli i rekontroli/interwencje	478/14	414/24
Liczba decyzji administracyjnych	122	252
Liczba nałożonych mandatów/kwota	32/14 400 zł	19/7 800 zł
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	170	140
Liczba próbek kwestionowanych	7	11

W roku sprawozdawczym stan sanitarny zakładów znajdujących w rejestrze (zakłady produkcji, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego) utrzymywał się na podobnym poziomie. Mimo spadku liczby nałożonych mandatów wzrosła liczba wydanych decyzji administracyjnych spowodowana złym stanem technicznym.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 216 ocen stanu sanitarnego obiektów. PPIS w Środzie Wielkopolskiej wydał 1 świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę oraz 1 świadectwo zdrowia.

W 2025 r. na terenie objętym nadzorem przez PSSE w Środzie Wielkopolskiej nie zanotowano ognisk zatruć pokarmowych w obiektach żywienia zbiorowego.

Stwierdza się, że w nadzorowanych zakładach produkcyjnych, obiektach obrotu żywnością oraz w zakładach żywienia zbiorowego prowadzona jest sukcesywna modernizacja i doposażenie w niezbędny sprzęt. Zakłady wdrożyły zasady GHP, GMP oraz system HACCP. Ocenia się, że świadomość przedsiębiorców z roku na rok sukcesywnie wzrasta w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Na obszarze działania Powiatowego Inspektora Sanitarnego nie prowadzi się działalności związanej z przetwórstwem i skupem grzybów. Od września 2025 roku w ramach prowadzonych kontroli

sanitarnych wzmożono nadzór nad obrotem grzybami suszonymi i świeżymi oraz wykorzystywaniem ich w zakładach żywienia zbiorowego. Podmioty prowadzące sprzedaż grzybów posiadały aktualne atesty, dotyczące grzybów świeżych dopuszczonych do obrotu wydane przez klasyfikatorów grzybów lub grzyboznawców oraz grzybów suszonych wydanych przez grzyboznawców. Skontrolowane zakłady spełniały wymagania dotyczące obrotu grzybami.

W okresie od września do listopada pracownicy posiadający uprawnienia klasyfikatora grzybów udzielili osobom indywidualnym 8 porad grzybowych w zakresie przynależności gatunkowej grzybów.

Prowadzono również działania informacyjno-edukacyjne dla dotyczące grzybów jadalnych, nie jadalnych i trujących oraz zasad bezpiecznego grzybobrania.

VII.2. Nadzór nad jakością środków spożywczych

W roku sprawozdawczym prowadzono działania kontrolne mające na celu ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS” na 2025 r. Pobrano 138 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych (108 do badań mikrobiologicznych, 30 do badań chemicznych, w tym 11 próbek, które zostały również ocenione w zakresie znakowania). Wszystkie próbki pobrano w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Zdyskwalifikowano 11 próbek żywnościowych, w tym:

- 5 próbek Lodów z automatu pn. ŚWIDEREK o smaku waniliowym, ze względu na obecność bakterii Enterobacteriaceae;
- 5 próbek Lodów z automatu AMERICANOS – świderek o smaku śmietankowo-waniliowym BONANO, ze względu na obecność bakterii Enterobacteriaceae;
- 1 próbkę Filetu z piersi kurczaka ze względu na obecność *Campylobacter* spp. w 10 g. W związku z powyższym sprawę przekazano do właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Ponadto w roku 2025 r. w grupie „Zakłady produkcji żywności” (ciastkarnie) przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych dotyczących sprawdzania obecności zanieczyszczeń w tłuszczach stosowanych podczas produkcji żywności - badanie przesiewowe związków polarnych w tłuszczu przy użyciu szybkich testów OleoTest® Wyniki zakwalifikowano jako prawidłowe, co oznacza, że zawartość związków polarnych występowała na poziomach od 1 do 3, co jest zgodne z Rozporządzeniem Ministra zdrowia z dnia 25.09.2012 r. w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia, oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich oznaczania.

VII.3. Nadzór nad oznakowaniem GMO środków spożywczych

W trakcie urzędowych kontroli żywności w 2025 r. prowadzono nadzór nad znakowaniem środków spożywczych w zakresie GMO. Na obszarze działania PPIS w Środzie Wielkopolskiej nie prowadzi się produkcji żywności genetycznie modyfikowanej i nowej żywności.

VII.4. Nadzór nad środkami spożywczymi zgłoszonymi w systemie RASFF

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2025 r. prowadzono nadzór nad środkami spożywczymi zgłoszonymi w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnościowych).

Postępowania wyjaśniające prowadzono w 15 przypadkach powiadomień, w żadnym z prowadzonych postępowań wyjaśniających nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby prowadzeniem postępowania administracyjnego. Informacje o podjętych działaniach przekazywano terminowo do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Żadne z powiadomień otrzymanych w 2025 roku nie dotyczyły podmiotu produkującego lub wprowadzającego po raz pierwszy do obrotu, prowadzącego działalność na terenie powiatu średzkiego, podlegającego nadzorowi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

VII.5. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz nad środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W 2025 r. sprawowano nadzór nad wprowadzaniem do obrotu suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz nad środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi, sprawdzając prawidłowość oznakowania ww. środków spożywczych.

W ramach prowadzonego nadzoru oceniono ogółem 38 środków spożywczych, w tym:

- 4 suplementy diety,
- 31 środków spożywczych wzbogaconych.

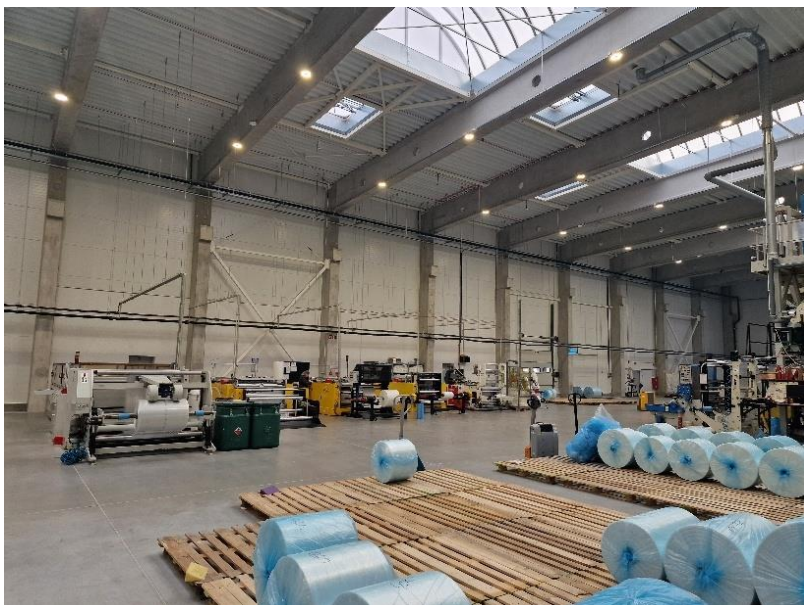
Zgodnie z rocznym planem poboru próbek w 2025 roku pobrano 11 próbek suplementów diety. Pobrane próbki odpowiadały wymaganiom w zakresie badanych parametrów chemicznych oraz oznakowania.

Źródło: <https://www.gov.pl/web/gis/dekalog-suplementacji>

VII.6. Nadzór nad jakością zdrowotną przedmiotów użytku

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 2 zakłady produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 8 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Zdjęcie nr 4 - Hala produkcyjna - Zakład Produkcyjny Garel - Plast Spółka jawna (fot. Katarzyna Idaszak PSSE w Środzie Wielkopolskiej)

VII.7. ocena sposobu żywienia

W roku sprawozdawczym w placówkach systemu oświaty na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, dokonano łącznie 22 oceny teoretycznych jadłospisów, w ramach których przeanalizowano: 2 jadłospisy w grupie obiektów: stołówki w żłobkach i domach małego dziecka, 10 jadłospisów w grupie obiektów: stołówki szkolne, 10 jadłospisów w grupie obiektów: stołówki w przedszkolach.

W ocenianych jadłospisach nie stwierdzono nieprawidłowości, naruszające ww. rozporządzenie.

Zdjęcie nr 5 - Punkt wydawania posiłków przy Szkole Podstawowej w Dominowie (fot. Marta Kolasińska PSSE w Środzie Wielkopolskiej)

Wnioski

Porównując lata 2024-2025 w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, można stwierdzić, że liczba zgłaszanych interwencji konsumenckich była taka sama (14 zgłoszeń), ilość wydanych decyzji nakazujących po kontrolach sanitarnych, w których stwierdzono naruszenia prawa w roku sprawozdawczym była mniejsza i wynosiła 7 (2024 r.- 22), a liczba decyzji nakazujących unieruchomienie zakładu ze względu na konieczność ochrony zdrowia ludzkiego wynosiła 7 i była na podobnym poziomie co w roku ubiegłym (2024 r. – 8). Natomiast znacząco spadła liczba mandatów karnych nałożonych podczas czynności kontrolnych w 2025 r. i wynosiła 19 (2024 r. – 32).

Zgodnie z zaleceniami wydanymi przez Główny Inspektorat Sanitarny, w roku sprawozdawczym prowadzono intensywne działania edukacyjno-informacyjne dla osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywności w zakładach dotyczące właściwego prowadzenia dokumentacji GHP/GMP i systemu HACCP; możliwych zagrożeń wpływających na bezpieczeństwo żywności oraz działaniach zapobiegawczych oraz korygujących w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. W tym obszarze zaobserwowano pozytywny wpływ edukacji na stabilny stan sanitarno-higieniczny i niekwestionowane kontrole u przedsiębiorców.

Ponadto w 2025 r. prowadzono kontynuację:

- nadzoru nad obiektami żywności i żywienia, które ze względu na wzmożoną produkcję i obrót żywności przekładają się na znaczącą liczbę konsumentów, obiektami, które w oparciu o ustalenia kontroli lat poprzednich wykazują zły stan sanitarno-techniczny oraz nad obiektami, w których stwierdzono ryzyko wysokie na podstawie arkusza oceny oraz na podstawie kryteriów oceny;
- nadzoru nad zachowaniem prawidłowej higieny produkcji żywności, dystrybucji, z zachowaniem łańcucha chłodniczego oraz prawidłowym znakowaniem środków spożywczych;
- nadzoru nad zakładami produkującymi i podmiotami wprowadzającymi do obrotu suplementy diety, w tym poprzez strony internetowe, portale społecznościowe w zakresie przestrzegania obowiązującego prawa żywnościowego;
- wzmożonego nadzoru sanitarnego obiektów produkcji, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego w dni wolne od pracy w okresie letnim;
- nadzoru nad zapewnieniem bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego;
- prowadzenia oceny stanu żywienia w jednostkach systemu oświaty i domach opieki społecznej.

Mając na uwadze powyższe, można stwierdzić, że poziom zapewnienia bezpieczeństwa żywienia i żywności na terenie powiatu średzkiego jest zadowalający.

VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

VIII.1. Zadania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

W 2025 r. na terenie powiatu średzkiego realizowano ustawowe zadania z zakresu zdrowia publicznego w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, sprawowanego nad poszczególnymi etapami procesów inwestycyjnych. Stanowisko w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydawane jest wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działania te obejmowały w szczególności opiniowanie dokumentów strategicznych, opiniowanie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, uzgadnianie dokumentacji projektowej, uzgadnianie warunków zabudowy oraz zagospodarowania terenu i uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

W 2025 r. ogółem wydano 419 pism, opinii sanitarnych, postanowień i decyzji płatniczych (w 2024 r. – 506, w 2023 r. – 210, w 2022 r. – 153).

Za czynności w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego pobierane są opłaty (za dokonanie kontroli oraz uzgodnienie projektów budowlanych). W analizowanym okresie wydano 18 decyzji rachunkowych, poprzedzonych zawiadomieniami o wszczęciu postępowania z urzędu oraz o jego zakończeniu.

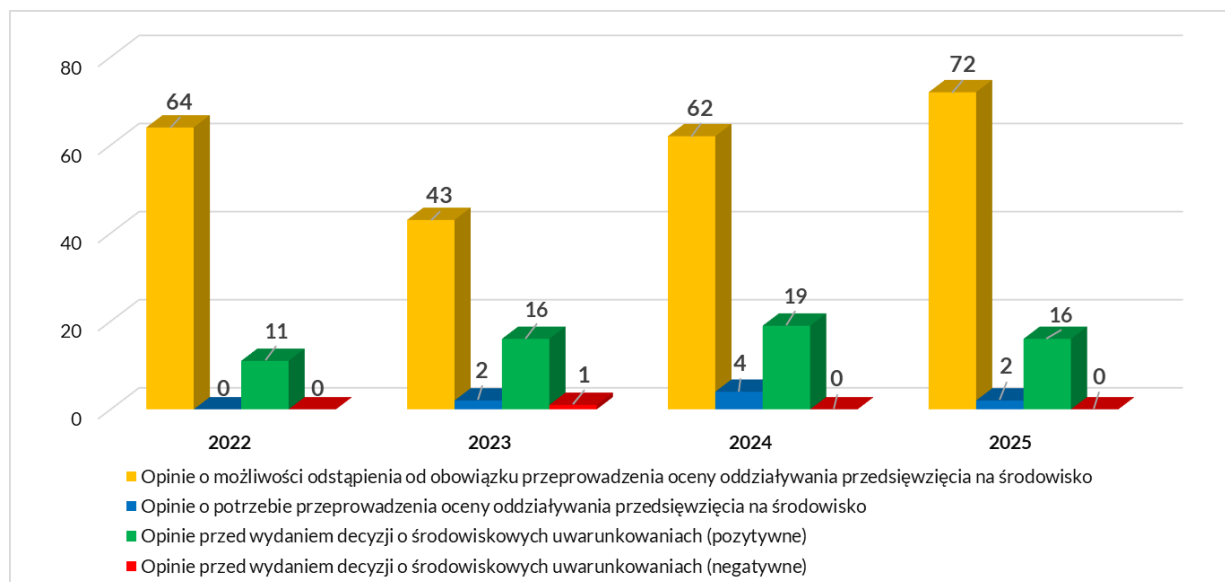
VIII.2. Działalność opiniodawcza w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W 2025 roku wydano 11 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Wnioski dotyczyły w szczególności projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (8 przypadków) oraz planów ogólnych gmin (2 przypadki). Jeden wniosek odnosił się do częściowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie gospodarowania strategicznymi zasobami naturalnymi kraju.

W pięciu przypadkach odstąpiono od zajęcia stanowiska, z uwagi na fakt, iż przedłożone dokumenty nie określały ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto uzgodniono dwa przypadki odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zaopiniowano – bez zastrzeżeń – 12 dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w tym: 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, 1 projekt planu ogólnego gminy oraz 1 projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

VIII.3. Działalność opiniodawcza w zakresie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

VIII.3.1. Opinie sanitarne w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz zakresu raportu

W 2025 roku wydano łącznie 74 opinie sanitarne, z czego w 72 przypadkach wyrażono stanowisko o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, natomiast w 2 przypadkach stwierdzono obowiązek jej przeprowadzenia. W jednym przypadku odstąpiono od zajęcia stanowiska, ponieważ postępowanie było prowadzone przed uzyskaniem przez inwestora decyzji wodnoprawnej. Ponadto w trzech sprawach wystąpiono do organu właściwego do wydania decyzji z wnioskiem o uzyskanie od inwestora dodatkowych wyjaśnień dotyczących planowanych inwestycji.

Największa liczba spraw dotyczyła przedsięwzięć polegających na budowie budynków mieszkalnych (30), co corocznie stanowi dominującą kategorię rozpatrywanych wniosków. Kolejną grupę stanowiły inwestycje związane z budową lub rozbudową obiektów produkcyjnych, usługowych i magazynowych (20). W przypadku farm fotowoltaicznych od kilku lat odnotowuje się spadek liczby rozpatrywanych wniosków (2022 – 27, 2023 – 16, 2024 – 7, 2025 – 9), natomiast w ostatnich latach pojawiają się przedsięwzięcia związane z budową magazynów energii (2024 – 5, 2025 – 5).

Pozostałe sprawy obejmowały przedsięwzięcia związane z budową biogazowni, rekultywacją odpadów oraz rozbudową gospodarstw rolnych.

W odniesieniu do dwóch inwestycji polegających na budowie biogazowni rolniczych wydano opinie stwierdzające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz określono zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko.

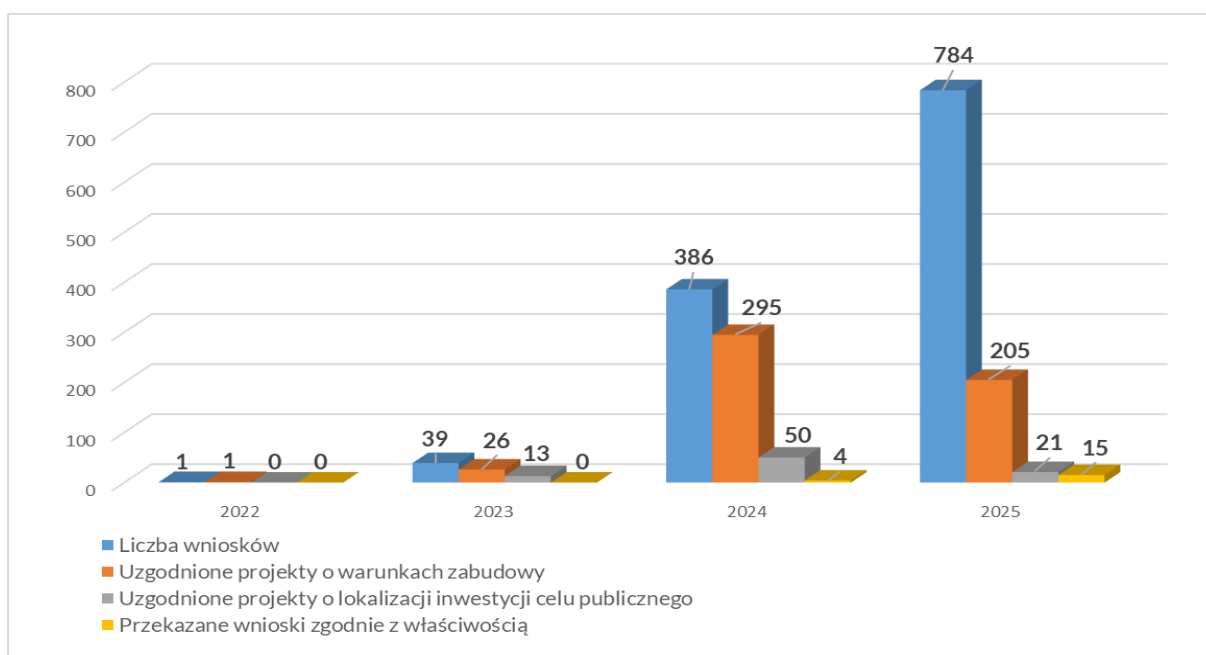
VIII.3.2. Opinie sanitarne przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

W 2025 r. PPIS wydał 16 opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

W toku postępowania, przed zajęciem stanowiska, PPIS trzykrotnie wystąpił do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o uzyskanie od inwestora dodatkowych wyjaśnień dotyczących planowanej inwestycji.

Największa liczba przedsięwzięć, podobnie jak w latach poprzednich, dotyczyła budowy obiektów inwentarskich przeznaczonych do hodowli kur niosek (5) oraz brojlerów kurzych (4). Pozostałe inwestycje obejmowały budowę zakładów produkcyjnych, rozbudowę gospodarstw rolnych oraz instalacji do przetwarzania odpadów.

VIII.4. Uzgadnianie projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego i projektów decyzji o warunkach zabudowy

W związku ze zmianą przepisów pod koniec 2023 r. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) znacząco wzrosła ilość wniosków o uzgodnienie projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego w kolejnych latach.

W 2025 r., w związku z planowanym wprowadzeniem planów ogólnych gmin w 2026 r., przed ich wejściem w życie nastąpiła dalsza intensyfikacja wpływających wniosków. Zjawisko to wynikało z działań inwestorów zmierzających do uzyskania decyzji przed wejściem w życie nowych regulacji planistycznych.

W 2025 roku wpłynęły łącznie 784 wnioski o uzgodnienie projektów decyzji dotyczących warunków zabudowy lub lokalizacji inwestycji celu publicznego. W formie postanowienia uzgodniono 226 projektów, w tym 205 decyzji o warunkach zabudowy oraz 21 o lokalizacji inwestycji celu publicznego.

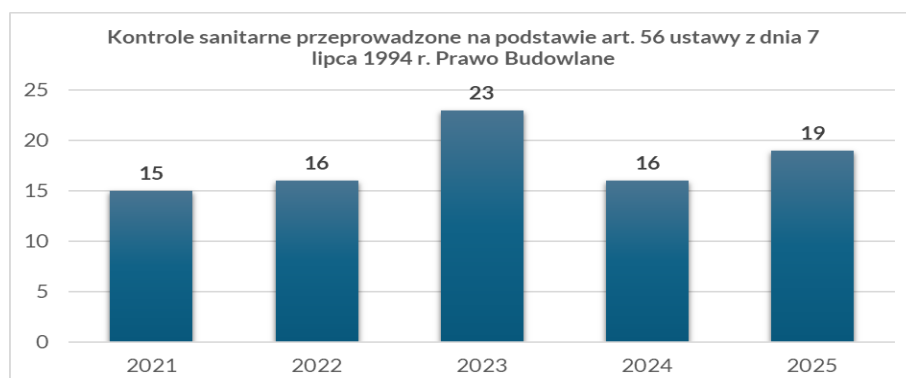
Uzgodnione projekty dotyczyły przede wszystkim obiektów usługowych, biurowych i handlowych, natomiast w przypadku inwestycji celu publicznego – sieci infrastrukturalnych, rozbudowy szpitala, świetlic oraz lodowiska.

Wnioski pozostawione bez rozpatrzenia dotyczyły m. in. budynków gospodarczych, garażowych i mieszkalnych, obiektów rekreacji indywidualnej, silosów paszowych, zbiorników, dróg, itp. Jeden wniosek, dotyczący przebudowy stacji elektroenergetycznej, został przekazany do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, natomiast 14 wniosków, które wpłynęły z powiatów z terenu całego kraju, skierowano do odpowiednich Powiatowych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych.

VIII.5. Uzgadnianie projektów budowlanych

W 2025 r. rozpatrzono dwa wnioski dotyczące uzgodnienia projektów budowlanych, które zostały uzgodnione bez zastrzeżeń. Pierwszy dotyczył przebudowy pomieszczeń szpitala wraz z rozbudową bloku operacyjnego, natomiast drugi – rozbudowy obiektu wielofunkcyjnego połączonej ze zmianą sposobu jego użytkowania na budynek poradni lekarskiej.

VIII.6. Kontrole sanitarne

W 2025 r. liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego utrzymała się na poziomie zbliżonym do lat poprzednich. Przeprowadzono 19 kontroli obiektów budowlanych, dla których nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Kontrole objęły m.in.: 4 obiekty produkcyjne lub produkcyjno-handlowe, 4 obiekty handlowo-usługowe, 3 obiekty nauki i oświaty, 2 obiekty inwentarskie z częścią socjalną lub biurową, 2 stacje uzdatniania wody, budynek biurowy, budynek usług publicznych (urząd gminy), klasztor oraz rozbudowę szpitalnego oddziału ratunkowego.

W przypadku nieprzeprowadzania oględzin, na wniosek inwestorów wydano 13 zawiadomień o niewnoszeniu sprzeciwu i uwag przed upływem 14 dni od zawiadomienia o zakończeniu budowy. Wydane stanowiska dotyczyły m.in. budynków mieszkalnych, rozbudowy obiektu o pomieszczenie techniczne, sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej i gazowej oraz kładki rowerowej.

Wnioski

PPIS uczestniczy w opiniowaniu dokumentów planistycznych i inwestycyjnych mających wpływ na warunki sanitarne środowiska oraz zdrowie ludzi. Z wnioskami w powyższym zakresie występują przede wszystkim organy gmin w ramach prowadzonych procedur planistycznych, a także inwestorzy, w szczególności w związku z zakończeniem realizacji inwestycji i dopuszczeniem obiektów do użytkowania. Analiza spraw rozpatrywanych w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wskazuje na niewielką aktywność gmin w zakresie opracowywania nowych dokumentów planistycznych. W 2025 r. tylko jedna gmina wystąpiła o zaopiniowanie projektu planu ogólnego. Należy wskazać, że w 2026 r. gminy będą zobowiązane do wprowadzenia planów ogólnych, które stanowiąc będą podstawowy dokument planowania przestrzennego na ich obszarze. Ustalenia zawarte w planach ogólnych będą wiążące zarówno dla planów miejscowych jak i dla decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Na obszarze powiatu średzkiego większość terenów nie jest objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W ostatnich latach gminy rzadko podejmowały działania związane z opracowywaniem nowych planów miejscowych lub uzgadnianiem ich zakresu. Sporządzane dokumenty planistyczne często dotyczą terenów już zainwestowanych, na których w przeważającej części znajduje się istniejąca zabudowa.

Niewielka część terenów gmin objęta miejscowymi planami powoduje konieczność uzyskiwania decyzji o warunkach zabudowy przed realizacją inwestycji, co wydłuża proces inwestycyjny. Wyjątek stanowi gmina Krzykosy, której teren w przeważającej części objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W konsekwencji liczba wniosków o uzgodnienie projektów decyzji o warunkach zabudowy z terenu tej gminy jest niewielka (2 wnioski w 2025 r.), podczas gdy z pozostałych gmin powiatu wpłynęły łącznie 782 takie wnioski.

Na terenie powiatu średzkiego obserwuje się systematyczną poprawę poziomu bezpieczeństwa sanitarnego wynikającą z realizacji nowych inwestycji budowlanych, jak i z modernizacji istniejących obiektów o kluczowym znaczeniu dla ochrony zdrowia publicznego.

Co roku do użytkowania oddawane są stacje uzdatniania wody (w 2025 r. – 2, 2024 r. – 2, 2023 r. – 2, 2022 r. – 1). Zakończone inwestycje obejmują głównie modernizację istniejących obiektów, w których wprowadzane są rozwiązania istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, takie jak zautomatyzowane systemy uzdatniania i monitoringu, dodatkowe zbiorniki buforowe oraz studnie zapewniające zwiększenie dostępnych zasobów wody.

W 2025 r. PPIS uczestniczył we wszystkich etapach związanych z realizacją inwestycji prowadzonych na terenie Szpitala Średzkiego – zarówno w uzgadnianiu decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, uzgadnianiu projektów budowlanych, jak i w odbiorach zrealizowanych inwestycji.

trzymaj
formę

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

W 2025 r. w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, adresowanej do mieszkańców powiatu średzkiego, znajdowały się następujące zagadnienia:

- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka palenia tytoniu,
- profilaktyka w zakresie HIV/AIDS,
- profilaktyka chorób zakaźnych,
- profilaktyka przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- opieka nad matką i dzieckiem,
- racjonalne odżywianie,
- propagowanie szczepień ochronnych,
- promowanie zdrowego stylu życia.

Zasięg programów edukacyjnych realizowanych przez PSSE na terenie powiatu średzkiego miał charakter:

- ogólnopolski (inicjatywa Ministerstwa Zdrowia i GIS),
- wojewódzki (inicjatywa WPWIS),
- powiatowy (inicjatywa PPIS oraz innych instytucji).

W działalności w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia bardzo ważną rolę odgrywają media. Podobnie jak w latach poprzednich, PSSE współpracowała z Gazetą Średzką oraz Głosem Powiatu Średzkiego, a także z innymi mediami, które publikowały relacje z wydarzeń i przedsięwzięć realizowanych lub inicjowanych przez PIS, a także artykuły o charakterze oświatowo-zdrowotnym. Relacje z działań podejmowanych przez PIS w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia były na bieżąco zamieszczane na stronach internetowych i w mediach społecznościowych PSSE (Facebook) oraz jej partnerów programowych.

IX.1. Profilaktyka zakażeń HIV i zachorowań na AIDS

PSSE od lat aktywnie uczestniczy w realizacji Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV. Podczas spotkań z mieszkańcami powiatu średzkiego przekazywane są informacje dotyczące zagrożeń zdrowotnych, zachowań ryzykownych i bezpiecznych, możliwości wykonania bezpłatnych testów w kierunku zakażenia HIV, a także adresów i telefonów punktów konsultacyjno-diagnostycznych.

W 2025 r. były to następujące inicjatywy:

1. Akcja „Bezpieczne Walentynki 2025” – przesłano pismo zachęcające do przeprowadzenia akcji informacyjnej do 6 szkół ponadpodstawowych oraz 2 lokalnych mediów. Pracownik PSSE przeprowadził 3 pogadanki, w których uczestniczyło 88 uczniów z 5 klas z 3 szkół ponadpodstawowych w powiecie. Ponadto opublikowano informację o akcji oraz o punktach testowania na stronie internetowej i Facebooku Stacji oraz partnera działania – Starostwa Powiatowego.
2. Wojewódzki konkurs „Nie daj szansy AIDS”. Do wszystkich 6 szkół ponadgimnazjalnych przekazano informacje o konkursie wraz z regulaminem. W minionym roku szkolnym do etapu powiatowego wpłynęło 6 prac z 3 szkół, komisja konkursowa zgodnie z regulaminem przesłała do dalszego etapu wojewódzkiego 1 pracę. Praca laureatki z naszego powiatu zajęła II miejsce w etapie finałowym konkursu.
3. Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra HIV” – w warsztatach edukacyjnych zorganizowanych przez PSSE uczestniczyło 18 uczniów z 3 szkół.

Zdjęcie Nr 6 - Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

4. „Światowy Dzień AIDS” (1 grudnia) – w ramach tej akcji wysłano informacje do mediów i 6 szkół ponadpodstawowych z prośbą o włączenie się w działania i rozpowszechnianie przekazanych informacji. Informacje opublikowano również na stronie internetowej i Facebooku Stacji. Przeprowadzono 2 prelekcje dla 63 uczniów z 2 szkół ponadpodstawowych oraz 2 wykłady dla 54 osób - uczestników szkoleń zorganizowanego przez PSSE - pracowników 2 zakładów pracy.
5. Prowadzono działania informacyjne promujące wykonywanie testów na obecność wirusa HIV oraz działalność Punktów Konsultacyjno – Diagnostycznych w ramach akcji **Europejski Tydzień Testowania** (edycja wiosenna i jesienna) oraz rozpowszechniano informację o możliwości testowania w kierunku HIV i innych zakażeń przenoszonych drogą płciową bezpłatnie w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej w związku ze zmianą rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2025 r. poz. 584). Od maja 2025 roku pacjenci mogą bezpłatnie wykonać test w POZ – nowe przepisy umożliwiają lekarzom rodzinnym zlecenie testów finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Do przychodni skierowano informacje o możliwości uczestniczenia w nowym module elearningowym - kompendium wiedzy HIV/AIDS dla lekarzy POZ.

Zdjęcie Nr 7 - Uczestnicy i organizatorzy etapu powiatowego konkursu „Nie daj szansy AIDS” (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

IX.2. Promowanie zdrowego stylu życia

IX.2.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program „Trzymaj Formę!” realizowany jest w ramach Krajowego Programu Zapobiegania Nadwadze, Otyłości i Chorobom Przewlekłym. Ma na celu edukację młodzieży szkolnej w zakresie trwałego kształtowania nawyków prozdrowotnych, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2024/2025 przeprowadzono 9 narad dotyczących kontynuacji realizacji programu, zorganizowano 1 szkolenie dla 17 realizatorów – nauczycieli z 16 szkół. Ponadto realizowano kolejną edycję konkursu organizowanego w ramach programu o zdrowym stylu życia. W 5 szkołach z terenu powiatu przeprowadzono eliminacje szkolne, w których uczestniczyło 64 uczniów. Do dalszego etapu wojewódzkiego konkursu zakwalifikowało się 4 uczniów z 1 szkoły. Program realizowało 20 szkół. Przeprowadzono 10 wizytacji oceniających realizację programu w szkołach. Z otrzymanych 18 sprawozdań ze szkół wynika, że działania objęły 1625 uczniów z 86 klas i 650 rodziców.

IX.2.2. Program edukacyjny „Mamo, Tato – co Wy ma to?”

Głównym celem autorskiego programu WSSE jest zwrócenie uwagi osób dorosłych, zaangażowanych w opiekę nad dziećmi, na specyfikę rozwoju fizycznego i psychicznego dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dziecięcych potrzeb.

W roku szkolnym 2024/2025 realizowano VII edycję programu w 7 szkołach i 24 przedszkolach powiatu średzkiego, którym objęto 896 dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz 976 rodziców i opiekunów.

W ramach programu przeprowadzono 6 narad z dyrektorami z 20 placówek, 1 szkolenie dla 8 realizatorów programu, 11 wizytacji oceniających realizację i otrzymano 28 sprawozdań od nauczycieli, odpowiedzialnych za realizację programu w szkołach i przedszkolach. Do placówek realizujących program przekazano 872 broszur oraz 250 odbłasków. Odbyło się 1 spotkanie edukacyjne z 25 dziećmi z 1 Przedszkola.

IX.3. Ograniczanie zdrowotnych następstw palenia tytoniu i innych używek

Powszechność problemu palenia tytoniu oraz negatywne skutki nikotynizmu stanowią istotne czynniki chorobotwórcze, dlatego PIS podejmuje liczne akcje o charakterze informacyjno-edukacyjnym.

Działania profilaktyczne mają na celu ograniczenie zdrowotnych następstw palenia tytoniu i inhalowania e – papierosów oraz kształtowanie postaw i zachowań przeciw tytoniowych wśród uczniów szkół, w tym wykształcenie umiejętności dokonywania świadomych i przemyślanych decyzji.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu w roku szkolnym 2024/2025 zrealizowano:

1. Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze Wokół Nas”, opracowany dla dzieci pięcio- i sześciolletnich oraz ich rodziców - programem objęto 23 przedszkoli i 7 szkół, w którym uczestniczyło 854 dzieci oraz 450 rodziców. Zorganizowano szkolenie dla realizatorów,

w którym uczestniczyło 8 nauczycieli. Przeprowadzono 11 narad, 13 wizytacji i otrzymano sprawozdania z 27 placówek.

2. Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”, opracowany dla uczniów z IV klas szkół podstawowych oraz ich rodziców - programem objęto 383 uczniów z 18 szkół oraz 269 rodziców. Prowadzono dystrybucję materiałów – 122 uczniów otrzymało broszurę. Przeprowadzono 4 narady z dyrektorami, 8 wizytacji oraz otrzymano 16 sprawozdań z placówek.
3. Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – kontra tytoń” – zrealizowano szkolenie z sześciogodzinnymi warsztatami dla uczniów szkół podstawowych. W szkoleniu uczestniczyło 21 uczniów z 1 szkoły.
4. Akcja „Lato” - działania edukacyjne na temat profilaktyki palenia tytoniu prowadzono wśród uczestników obozów/ kolonii i półkolonii.
5. Akcje „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia” - zorganizowano 6 punktów informacyjno-edukacyjnych podczas festynów i innych imprez oraz w Poradni Medycyny Pracy i w Kupcu Średzkim. Osoby odwiedzające punkty mogły uzyskać informacje na temat szkodliwości palenia i stosowania elektronicznych papierosów, mogły wziąć udział w quizie tematycznym oraz zmierzyć zawartość dwutlenku węgla w wydychanym powietrzu przy wykorzystaniu smokerlyzera. Punkty odwiedziło łącznie 166 osób. Informacje o akcjach przekazano do lokalnych mediów oraz Starostwa Powiatowego z prośbą o publikację informacji na stronie internetowej i w mediach społecznościowych. Przeprowadzono 6 pogadank dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, uczniów szkół podstawowych, w których uczestniczyło 144 uczniów, dzieci i osób dorosłych. W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu ogłoszono konkurs graficzny na hasło promujące Światowy Dzień bez Tytoniu dla uczniów szkół ponadpodstawowych, w którym w etapach szkolnych udział wzięło 134 uczestników. Na etap powiatowy wpłynęło 8 prac z 3 szkół. Starosta Średzki objął patronat nad konkursem.
6. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” - w etapach szkolnych wzięło udział 66 uczniów z 12 szkół podstawowych. Zwycięską pracę przesłano do etapu wojewódzkiego konkursu. Patronat nad konkursem objęli PPIS i Starosta Średzki. Starostwo Powiatowe w Środzie Wielkopolskiej ufundowało bony upominkowe dla wszystkich uczestników (o wartości 500 zł) a Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Środzie Wielkopolskiej ufundował sprzęt elektroniczny dla laureatów konkursu.

Zdjęcie Nr 8 - Podsumowanie konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” w siedzibie PSSE w Środzie Wielkopolskiej (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

IX.4. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu, nad którym objął patronat Minister Edukacji Narodowej, jest ograniczenie skutków zdrowotnych używania tytoniu, alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.

W roku szkolnym 2024/2025 w realizacji programu na terenie powiatu średzkiego uczestniczyło 622 uczniów z 8 szkół ponadpodstawowych (w tym 2 zespoły). Przeprowadzono 3 wizytacje i otrzymano 8 sprawozdań z realizacji programu. Przeprowadzono 53 badania ankietowe, którymi objęto 484 uczniów.

IX.5. Profilaktyka nowotworów

IX.5.1 Profilaktyka nowotworów raka szyjki macicy Program „Wybierz życie – pierwszy krok”

W 2025 r. adresatami projektu, którego celem jest zwiększenie wykrywalności, a tym samym - obniżenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, były osoby dorosłe oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych. W programie „Wybierz życie – pierwszy krok” wzięło udział 573 uczniów oraz 6 nauczycieli z 7 szkół. Przeprowadzono: 1 szkolenie dla realizatorów, dystrybucję materiałów edukacyjnych, 2 wizytacje, w tym 1 w zespole szkół, dystrybucję materiałów oświatowych, udzielono 1 instruktażu, otrzymano 7 sprawozdań ze szkół.

IX.5.2 Profilaktyka nowotworów - Program profilaktyki czerniaka pt. „Znamie! Znam je?”

Jest to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. W roku szkolnym 2024/2025 w realizacji programu na terenie powiatu średzkiego uczestniczyło 987 uczniów

z 7 szkół ponadpodstawowych (w tym 2 zespoły). Nauczyciele – realizatorzy uczestniczyli w szkoleniu zorganizowanym przez GIS i Fundację Gwiazda Nadziei. Przeprowadzono 1 naradę, 4 wizytacje w tym w 1 zespole szkół, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych – ulotki, otrzymano 5 sprawozdań z realizacji programu.

IX.5.3 Profilaktyka nowotworów - projekt profilaktyki raka piersi „Co kryją twoje piersi?”

W 2025 roku kontynuowano realizację rozpoczętego w marcu 2023 roku projektu edukacyjnego dotyczącego profilaktyki raka piersi pt.: „Co kryją Twoje piersi?”.

Celem projektu jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi wśród mieszkańców woj. wielkopolskiego poprzez:

- dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych),
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących ww. badania na terenie woj. wielkopolskiego,
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- uświadomienie zagrożenia zachorowania na raka piersi, oraz że problem raka piersi nie może być kwestią wstydliwą i unikaną.

W ramach realizacji projektu przeprowadzono 3 szkolenia skierowane do kobiet – członkiń i sympatyków Koła Gospodyń Wiejskich i mieszkańców sołectwa, pracowników Średzkiej Spółdzielni Mleczarskiej JANA, mieszkańców Domu Seniora oraz 3 szkolenia dla uczniów w szkołach ponadpodstawowych. Łącznie w szkoleniach i wykładach udział wzięło 214 uczestników. Ponadto przeprowadzono 5 pogadanek edukacyjnych dla seniorów oraz nauczycieli (97 osób). Projekt realizowano we współpracy z Towarzystwem Średzkich Amazonek.

Zdjęcie nr 9 - Szkolenie dla członków i sympatyków KGW w Połazejewie (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

Zdjęcie nr 10 Szkolenie dla pracowników ŚSM JANA w Środzie Wielkopolskiej (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

IX.5.4 Profilaktyka nowotworów – obchody Europejskiego Tygodnia profilaktyki Raka Szyjki Macicy.

W 2025 roku realizowano obchody Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy. Celem tej inicjatywy jest zwrócenie uwagi na wciąż wysoką zachorowalność na nowotwory szyjki macicy, podniesienie świadomości społeczeństwa na temat znaczenia profilaktyki wtórnej – prostego badania cytologicznego, pozwalającego na wczesną diagnostykę nowotworu oraz profilaktyki pierwotnej – szczepień ochronnych zapobiegających zakażeniom wirusem HPV, które są przyczyną powstawania zmian nowotworowych.

W ramach realizacji akcji przeprowadzono działania informacyjno – edukacyjne - 2 pogadanki dla 58 uczniów w 2 szkołach ponadpodstawowych. Ponadto przekazano informacje o akcji wraz z materiałami informacyjnymi do przychodni lekarzy rodzinnych, lokalnych mediów z prośbą o włączenie się w akcję. Informacje zamieszczono na stronie internetowej i FB Stacji.

IX.5.5 Profilaktyka nowotworów – Kampania Movember 2025 - Listopad miesiącem profilaktyki nowotworów gruczołu krokowego i raka jąder.

Listopad został uznany na całym świecie miesiącem solidarności z mężczyznami zmagającymi się z nowotworami gruczołu krokowego oraz rakiem jąder.

W ramach realizacji akcji przeprowadzono działania informacyjno – edukacyjne - 6 pogadanek/prelekcji do różnych grup odbiorców: uczniów w szkołach ponadpodstawowych, kół gospodyń wiejskich, pracowników zakładów pracy. Zorganizowano punkt informacyjno – edukacyjny na terenie jednego z marketów. Ponadto opublikowano informacje o akcji wraz z materiałami informacyjnymi na stronie internetowej i FB Stacji.

IX.6. Profilaktyka chorób odkleszczowych realizacja wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem?”

W 2025 r. kontynuowano projekt dotyczący zagrożeń zdrowotnych związanych z pokąsaniem przez kleszcze. Działaniami edukacyjnymi objęto 191 uczestników z 6 turnusów letniego wypoczynku. Organizatorom wypoczynku przekazano pismo PPIS wraz z materiałami informacyjno–edukacyjnymi. Zrealizowano 1 szkolenie w ramach akcji pt. „Mały kleszcz – duży problem?”, w których uczestniczyło 17 nauczycieli z 16 szkół. Ponadto zorganizowano 4 pogadanki dla 39 osób (nauczycieli, mieszkańców sołectwa). Podczas 7 festynów – zorganizowano punkty informacyjno – edukacyjne, propagowano wiedzę na temat chorób przenoszonych przez kleszcze.

IX. 7. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Kontynuowano nowy program edukacyjny pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”.

W roku szkolnym 2024/2025 V edycję programu realizowano w 14 przedszkolach. Działaniami objęto 548 dzieci, 510 rodziców. Działania realizowało 26 nauczycieli. Przeprowadzono 2 narady, 1 pogadankę z przedszkolakami, 2 wizytacje. Otrzymano 14 sprawozdań z realizacji programu od nauczycieli. Program realizowano w oparciu o materiały w wersji elektronicznej.

IX. 8. Program Profilaktyki zakażeń HAV, HBV, HCV pt. „Podstępne WZW”

W 2025 roku realizowano I edycję Program Profilaktyki zakażeń HAV, HBV, HCV pt. „Podstępne WZW”. Jest to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program dotyczy profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń. Głównym celem jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C poprzez: przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV, HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych, kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

W roku szkolnym 2024/2025 w realizacji programu na terenie powiatu średzkiego uczestniczyło 1122 uczniów z 6 szkół ponadpodstawowych (w tym 1 zespół). Nauczyciele – realizatorzy uczestniczyli w szkoleniu zorganizowanym przez GIS i Fundację Gwiazda Nadziei. Przeprowadzono 1 naradę, 1 wizytację, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych – ulotki, otrzymano 4 sprawozdania z realizacji programu.

IX.9. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby”

W 2025 roku realizowano II edycję projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby”. Zrealizowano łącznie 11 pogadań z instruktą prawidłowego mycia zębów: 10 dla uczniów klas I – III szkół podstawowych, 1 w przedszkolu. Działaniami objęto 228 dzieci (180 w szkołach i 48 w przedszkolach). Ponadto w 6 placówkach wypoczynku zimowego i letniego zrealizowano 6 pogadań dla uczestników. Profilaktykę próchnicy i chorób jamy ustnej prowadzono w punktach informacyjno – edukacyjnych Stacji organizowanych podczas 7 festynów. Projekt realizowano w oparciu o materiały przygotowane przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

Realizowano etap powiatowy konkursu wojewódzkiego „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”. W eliminacjach szkolnych wzięło udział 150 dzieci. Na etap powiatowy wpłynęło 28 prac z 13 szkół i przedszkoli. Podjęto współpracę ze Starostą Średzkim oraz Burmistrzem Miasta Środa Wielkopolska, którzy objęli patronatem konkurs i sfinansowali upominki (gry logiczne) dla laureatów. Przychodnia Stomatologiczna zakupiła drobne upominki do wszystkich uczestników.

Zdjęcie nr 11 Podsumowanie konkursu „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym w Bibliotece im. R. Berwińskiego w Środzie Wielkopolskiej (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

Zdjęcie nr 12 Zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej w Boguszynie (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

IX. 10. Wojewódzki projekt edukacyjny pod hasłem.: „Gdy coś Ci chodzi po głowie – profilaktyka wszawicy.

W IV kwartale 2025 r. rozpoczęto realizację nowego wojewódzkiego projektu edukacyjnego pod hasłem.: „Gdy coś Ci chodzi po głowie – profilaktyka wszawicy”. Celem projektu jest podejmowanie właściwych działań w zakresie edukacji zdrowotnej stanowiącej podstawę w zwalczaniu i ograniczaniu rozprzestrzeniania się wszawicy głowowej, poprzez: zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, dbałości o własne zdrowie, utrwalenie wiedzy dzieci na temat podstawowych zasad profilaktyki wszawicy głowowej, ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym dotyczących profilaktyki wszawicy głowowej, podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat profilaktyki wszawicy głowowej oraz działań ograniczających jej rozprzestrzenianie się.

Projekt kierowany jest do dzieci w wieku wczesnoszkolnym (zerówek w przedszkolach oraz uczniów klas 0-III szkół podstawowych), ich rodziców/opiekunów, a także kadry pedagogicznej: dyrektorów placówek, nauczycieli i pielęgniarek szkolnych. Projekt „Gdy coś Ci chodzi po głowie” wzbogacony jest o elektroniczne materiały graficzne: ulotki i infografiki.

W ramach realizacji projektu pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia przeprowadził 4 pogadanki w 2 szkołach podstawowych, w których uczestniczyło 95 dzieci. Ponadto przeprowadzono 3 prelekcje z kadrą pedagogiczną (45 osób). Informacje o projekcie i relacje z działań zamieszczano na stronach internetowych i FB Stacji.

IX. 11. Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”

W 2025 roku kontynuowano realizację rozpoczętego w 2024 roku projektu edukacyjnego „Talerz zdrowego żywienia”. W ramach I edycji projektu zrealizowano łącznie 10 pogadanek z ćwiczeniami z układania „Talerza zdrowego żywienia” - 9 dla uczniów klas I - III szkół podstawowych oraz 1 w przedszkolu. Działaniami objęto 189 dzieci. Dla dzieci uczestniczących w zajęciach przekazano broszurkę z rebusami do rozwiązania oraz magnesy z logo projektu – Talerz zdrowego żywienia – materiały te mają spowodować zainteresowanie rodziców tematem. Projekt realizowano w oparciu o materiały przygotowane przez Wojewódzką Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Poznaniu.

W ramach projektu realizowano etap powiatowy konkursu wojewódzkiego pt. 'Super Śniadanie'. Na konkurs wpłynęło 28 pac z 6 szkół podstawowych i 6 Przedszkoli. W eliminacjach przedszkolnych i szkolnych uczestniczyło 55 dzieci. Pozyskano partnerów działania Starostę Średzkiego i Burmistrza Miasta Środa Wielkopolska.

Zdjęcie nr 13 Spotkanie z uczniami Szkoły Podstawowej w Murzynowie Kościelnym (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

IX.12. Pozostałe działania

IX.12.1. Światowy Dzień Zdrowia

W 2025 r. działania informacyjno-edukacyjne z okazji Światowego Dnia Zdrowia polegały na skierowaniu pisma do wszystkich placówek edukacyjnych oraz lokalnych mediów. Informacje opublikowano na stronie internetowej Stacji. W siedzibie Stacji przygotowano ekspozycję materiałów. Przeprowadzono 4 narady z partnerami zadania. W 2 placówkach przeprowadzono pogadanki, w których uczestniczyło 48 uczniów. Zorganizowano 2 punkty informacyjno – edukacyjne.

DNI OTWARTE

W 2026 r. w ramach obchodów światowego Dnia Zdrowia Państwowa Inspekcja Sanitarna w całym kraju zorganizowała „Dni Otwarte”. Była to wyjątkowa okazja, by przybliżyć społeczeństwu działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz podkreślić jej kluczową rolę w systemie zdrowia publicznego.

W Naszej Stacji goszczono grupy przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz osoby dorosłe. Przygotowano ekspozycje, wykłady i stoiska, gdzie odwiedzający nas mogli zapoznać się z naszą pracą i zadaniami z jakimi mierzymy się w codziennych działaniach.

W ramach „Drzwi Otwartych” w PSSE prowadzono prelekcje dla zaproszonych uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych szkół branżowych na temat:

- Mycie i higiena rąk w profilaktyce wielu chorób - zwykłe/codzienne mycie rąk wodą z mydłem może zapobiec zatruciom pokarmowym, rozprzestrzenianiu chorób pasożytniczym oraz chorobom skóry. Pokaz techniki mycia i dezynfekcji rąk.
- Profilaktyka wad postawy ergonomia stanowiska pracy ucznia, obciążenie ciężarem tornistra.
- Najczęstsze pomyłki przy grzybobraniu. Omówienie najczęściej występujących pomyłek i ich przyczyn na podstawie porad udzielonych klientom Stacji. Szczegółowa ocena owocników na podstawie charakterystycznych cech przynależności gatunkowej grzybów. Omówienie miejsc w lasach, gdzie można znaleźć poszczególne gatunki grzybów oraz procesów jakie występują pomiędzy drzewami i grzybami.
- Ochrona układu mięśniowo – szkieletowego na stanowisku pracy.
- Wymagania w zakresie stanu sanitarno-technicznego oraz stanu sanitarno-higienicznego w obiektach będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej, takich jak: m.in. gabinety fryzjerskie, studia tatuażu, gabinety kosmetyczne, gabinety odnowy biologicznej, podmioty lecznicze w świetle obowiązujących regulacji. Omówienie planów higieny dla gabinetów kosmetycznych, salonów tatuażu i salonów fryzjerskich.

W pomieszczeniach naszej placówki zorganizowano również stoiska tematyczne i prowadzono konsultacje obejmujące:

- prezentację sprzętu wykorzystywanego do poboru prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z kąpielisk, pływalni oraz ciepłej wody użytkowej w tym omówienie procedur poboru, zakresu badań i dalszego postępowania w zależności od otrzymanych wyników badań,
- pokaz sprzętu środków ochrony osobistej stosowanych na stanowiskach pracy,
- wystawę zdjęć objawów wybranych chorób zakaźnych u ludzi oraz modeli drobnoustrojów chorobotwórczych,
- konsultacje dotyczące szczepień ochronnych,
- pokaz i naukę prawidłowego usuwania kleszcza,
- pokaz sprzętu służącego do poboru prób środków spożywczych w ramach urzędowej kontroli żywności.

Zdjęcie nr 14 Drzwi Otwarte w PSSE w Środzie Wielkopolskiej (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

IX.12.2. Promocja szczepień ochronnych

W ramach akcji informacyjno-edukacyjnej promującej szczepienia ochronne do 12 przychodni, Burmistrza oraz Starosty Średzkiego przekazano pakiety materiałów informacyjnych Głównego Inspektora Sanitarnego na temat szczepienia p/grypie. Stosowne informacje opublikowano na stronie internetowej i Facebooku PSSE. W ramach akcji informacyjno-edukacyjnej Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Środzie Wielkopolskiej zorganizowała 2 wykłady edukacyjne, w których uczestniczyło 45 osób oraz wystawę tematyczną.

Realizowano Powszechny Program Szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) i koordynowano akcje szczepień dzieci w szkołach, prowadzono akcję informacyjną w związku z wprowadzeniem od 1 czerwca 2023 r. bezpłatnych szczepień przeciw HPV dla 12 i 13 latków i wprowadzeniem możliwości wykonywania tych szczepień w szkołach. W naszym powiecie w I półroczu szczepienia odbyły się w 15 szkołach podstawowych a zaszczepionych zostało 320 uczniów, a w II półroczu w 7 szkołach, w których zaszczepiono 72 uczniów. Partnerem naszych działań był Starosta Średzki oraz Burmistrz Miasta Środa Wielkopolska.

Ponadto prowadzono akcje promocyjną związaną z Europejskim Tygodniem Szczepień – skierowano pismo do 16 przychodni i 2 lokalnych mediów, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, zorganizowano 1 punkt informacyjno-edukacyjny, 2 prelekcje dla uczniów klas II i III oraz KGW i 2 ekspozycje wizualne.

IX.12.3. Akcje „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”

W 2025 r. w akcji uczestniczyło 8 placówek wypoczynku, gdzie zorganizowane były obozy, kolonie i półkolonie. Podczas wypoczynku zimowego i letniego, przekazywano materiały informacyjne, nawiązywano współpracę, przekazywano organizatorom wypoczynku materiały edukacyjne. Pracownicy osobiście przeprowadzili pogadanki i prelekcje w 8 placówkach, w których uczestniczyło 234 uczestników.

Działania dotyczyły profilaktyki palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych, profilaktyki próchnicy i higieny jamy ustnej, profilaktyki grypy i chorób odkleszczowych, racjonalnego odżywiania, a także niebezpieczeństw zdrowotnych wynikających z używania środków zastępczych i narkotyków, spożywania napojów energetycznych przez młodzież szkolną.

IX.12.4. Kampania informacyjna #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie”

Zorganizowano 2 wykłady, dla seniorów i dyrektorów szkół podstawowych, w których uczestniczyły 40 osób. Informacje o szkoleniach oraz materiały informacyjne opublikowano na stronie internetowej i FB Stacji oraz przesłano do partnerów działań i placówek oświatowych. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Zorganizowano 3 punkty informacyjno - edukacyjne podczas festynów i imprez plenerowych oraz 1 ekspozycje materiałów edukacyjnych.

IX.12.5. Kampania informacyjna Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) i Komisji Europejskiej - #PlantHealth4Life pod hasłem „Dbaj o zdrowie, chroń życie”

Zorganizowano 4 punkty informacyjno - edukacyjne podczas festynów i imprez plenerowych oraz 1 ekspozycję materiałów edukacyjnych. Zagadnienia Kampanii poruszano podczas 9 wykładów dla 346 uczestników. Informacje o kampanii oraz materiały informacyjne opublikowano na stronie internetowej i wielokrotnie na FB Stacji oraz przesłano do partnerów działań.

IX.12.6. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Tydzień Wiedzy Antybiotykach

Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach oraz Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach - mają na celu zwrócenie uwagi na problem globalnej oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i zachęcenie wszystkich do przeciwdziałaniu temu zjawisku. Tematem przewodnim ubiegłorocznej Kampanii było hasło: „Edukuj. Wspieraj. Działaj teraz.”

Informacje o akcji przekazano do przychodni lekarzy rodzinnych oraz opublikowano na stronie internetowej i FB Stacji oraz lokalnej gazety.

IX.12.7. Ogólnopolskie Kampanie Edukacyjne pt.: „Zwykły Kaszel czy gruźlica? Sprawdź!”, „Jesień bez infekcji” oraz promocji szczepień p/krztuścowi dla kobiet w ciąży – plakat pt. „Jedno szczepienie. Podwójna ochrona”.

Informacje o akcjach publikowano na stronie internetowej i Facebooku Stacji Kierowano pisma do lokalnych przychodni, aptek czy mediów. Organizowano wystawy tematyczne i ekspozycje materiałów. Działania promocyjne prowadzono również podczas lokalnych wydarzeń – w punktach informacyjno – edukacyjnym PSSE.

IX.12.8. Promocja Narodowego Portalu Onkologicznego.

Podczas szkoleń, prelekcji czy pogadarek na temat profilaktyki chorób nowotworowych zwracano uwagę, żeby osoby zainteresowane informacjami na temat leczenia czerpały informacje z rzetelnych i fachowych źródeł jakim jest Narodowy Portal Onkologiczny. Materiały informacyjne opublikowano na stronie internetowej Stacji oraz FB Stacji. Zorganizowano 2 ekspozycje materiałów edukacyjnych.

Zdjęcie nr 15 Punkt informacyjno – edukacyjny (fot. PSSE Środa Wielkopolska)

Wnioski:

Realizowane działania edukacyjne przyczyniają się do zwiększenia wiedzy na temat profilaktyki zdrowotnej, zasad higieny oraz zapobiegania chorobom zakaźnym i cywilizacyjnym. Programy profilaktyczne sprzyjają promowaniu zdrowego stylu życia, w tym prawidłowego odżywiania, aktywności fizycznej oraz unikania używek. Spotkania edukacyjne, kampanie informacyjne i materiały dydaktyczne zachęcają dzieci, młodzież i dorosłych do dbania o własne zdrowie oraz zdrowie najbliższego otoczenia.

Analiza prowadzonych działań wskazuje na konieczność dalszego prowadzenia programów profilaktycznych, szczególnie wśród dzieci i młodzieży, gdzie kształtowanie postaw zdrowotnych jest najbardziej efektywne. Skuteczność działań zwiększa współpraca z placówkami oświatowymi, samorządami, placówkami ochrony zdrowia oraz organizacjami społecznymi. Najlepsze efekty przynoszą działania angażujące uczestników (warsztaty, konkursy, zajęcia praktyczne), dlatego ważne jest dostosowanie metod edukacyjnych do wieku i potrzeb odbiorców. Systematyczna edukacja zdrowotna sprzyja zmniejszaniu zachowań ryzykownych, takich jak palenie tytoniu, nadużywanie alkoholu czy niewłaściwa higiena.

Podsumowanie:

Działania profilaktyczne i edukacyjne prowadzone przez Państwową Inspekcję Sanitarną mają istotne znaczenie w budowaniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz w kształtowaniu prozdrowotnych postaw, dlatego powinny być systematycznie kontynuowane i rozwijane.

Opracowanie:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Środzie Wielkopolskiej

Zdjęcia:

Zdjęcie 1	Gabinety kosmetyczne	Gabinet kosmetyczny Julia Zdańska Kosmetologia, Środa Wielkopolska
Zdjęcie 2	Obóz w folwarku konnym	Folwark konnym Hermanów
Zdjęcie 3	Obóz w folwarku konnym	Folwark konnym Hermanów
Zdjęcie 4	Hala produkcyjna	Zakład Produkcyjny Garel - Plast Spółka jawna
Zdjęcie 5	Punkt wydawania posiłków	Szkoła Podstawowa w Dominowie
Zdjęcie 6	Szkolenie Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - Kontra HIV	PSSE w Środzie Wielkopolskiej
Zdjęcie 7	Uczestnicy i finaliści Powiatowej Olimpiady Wiedzy o AIDS oraz etapu powiatowego konkursu „Nie daj szansy AIDS”	Biblioteka Publiczna w Środzie Wielkopolskiej
Zdjęcie 8	Podsumowanie konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”	PSSE w Środzie Wielkopolskiej
Zdjęcie 9	Szkolenie dla członków i sympatyków KGW	Połażejewo
Zdjęcie 10	Szkolenie dla pracowników firmy ŚSM „JANA”	ŚSM „JANA” w Środzie Wielkopolskiej
Zdjęcie 11	Podsumowanie konkursu „Moja wizyta w gabinecie stomatologicznym”	Biblioteka Publiczna w Środzie Wielkopolskiej
Zdjęcie 12	Stoisko informacyjno-edukacyjne	
Zdjęcie 13	Spotkanie z uczniami	Szkoła Podstawowa w Murzynowie Kościelnym
Zdjęcie 14	Drzwi Otwarte w PSSE w Środzie Wielkopolskiej	PSSE w Środzie Wielkopolskiej
Zdjęcie 15	Punkt informacyjno – edukacyjny	PSSE w Środzie Wielkopolskiej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Środzie Wielkopolskiej posiada zgody ww. podmiotów na wykorzystanie zdjęć.